

Riksrevisjonens melding om virksomheten i 2011

Dokument 2 (2011–2012)

42 104 10 587 040 9 425 14 617 8663 38 121 24 060 43 495 17

Denne publikasjonen er tilgjengelig på Internett:
www.riksrevisjonen.no

Offentlige etater kan bestille publikasjonen fra
Departementenes servicesenter
Telefon: 22 24 20 00
E-post: publikasjonsbestilling@dss.dep.no
www.publikasjoner.dep.no

Andre kan bestille fra
Bestillinger offentlige publikasjoner
Telefon: 55 38 66 00
Telefaks: 55 38 66 01
E-post: offpub@fagbokforlaget.no

Fagbokforlaget AS
Postboks 6050 Postterminalen
5892 Bergen

ISBN 978-82-8229-173-6

Forsideillustrasjon: Lars Tothammer

Riksrevisjonens melding om virksomheten i 2011

Dokument 2 (2011–2012)

Til Stortinget

Riksrevisjonen legger med dette fram Dokument 2 (2011–2012) *Riksrevisjonens melding om virksomheten i 2011*. Riksrevisjonen skal bidra til at fellesskapets midler og verdier blir brukt og forvaltet slik Stortinget har bestemt. Det blir gjort gjennom revisjon, kontroll og veiledning. Målet med revisjonen er å bidra til en bedre forvaltning.

2011 var det andre året i Riksrevisjonens fireårige, strategisk planperiode. Planlagte tiltak for året er i hovedsak gjennomført i tråd med virksomhetsplanen.

Revisjonen

Resultatet av revisjonen blir rapportert til Stortinget gjennom Dokument 1 (regnskapsrevisjonen) og Dokument 3-serien (forvaltningsrevisjoner og selskapskontrollen). På bakgrunn av mange departementers vanskelige arbeidssituasjon etter hendelsene 22. juli, skjøv Riksrevisjonen på svarfristene i noen saker som var til uttalelse i departementene. Enkelte dokumenter ble derfor overlevert til Stortinget senere enn planlagt. Hovedinntrykket fra revisjonen er at statsforvaltningen fortsatt ivaretar samfunnsoppgavene på en god måte. Revisjonen har likevel identifisert at det er rom for ytterligere forbedringer.

Utviklingsaktiviteter

I 2011 brukte Riksrevisjonen store ressurser på å utvikle et nytt revisjonsstøtteverktøy, implementere nye internasjonale revisjonsstandarder og å innføre elektronisk saksbehandling. Alt dette vil bli tatt i bruk i Riksrevisjonens daglige arbeid i 2012. Nytt økonomisystem ble tatt i bruk i 2011.

Fagfellevurdering

Det ble gjennomført en fagfellevurdering av Riksrevisjonen. Den ble ledet av den europeiske revisjonsretten (ECA), med deltagelse fra riksrevisjonene i Finland og Østerrike. Formålet med denne uavhengige vurderingen av Riksrevisjonens virksomhet var å gjennomgå revisjonspraksis samt den overordnede støtten til revisjonsfunksjonene.

Fagfellevurderingen viste blant annet at Riksrevisjonens revisjonspraksis er hensiktsmessig utformet og at den utføres i tråd med gjeldende nasjonale og internasjonale faglige standarder. Administrasjons- og ledelsesfunksjoner støtter de viktigste revisjonsfunksjonene på en effektiv og formålstjenlig måte. En av anbefalingene fra fagfellevurderingen var å endre utformingen av Dokument 3. Dette er allerede gjennomført. De øvrige anbefalingene fra fagfellevurderingen er fulgt opp med relevante tiltak i innværende og påfølgende planperioder.

Riksrevisjonen, 17. april 2012

For riksrevisorkollegiet

Jørgen Kosmo
riksrevisor

Innhold

1	Rammevilkår, styring og måloppnåelse	7	7	Organisering, personale og arbeidsmiljø	24
1.1	Rammevilkår	7	7.1	Riksrevisorkollegiet	24
1.2	Riksrevisjonens styringssystem	7	7.2	Organisering	24
1.3	Virksomhetsplan og ressursinnsats	8	7.3	Personalet	24
1.4	Riksrevisjonens måloppnåelse	9	7.4	Kompetanse og kompetanseutvikling	25
1.5	Utvikling innen forvaltningen som har betydning for revisjonen framover	10	7.5	Arbeidsmiljø	26
			7.6	Sykefravær	26
			7.7	Rekruttering, fratredelse og markedsføring	26
2	Revisjon og rapportering til Stortinget	12	8	Budsjett og regnskap for 2011	27
2.1	Regnskapsrevisjon	12	Vedlegg 1:	Riksrevisjonens organisasjonskart per 31. desember 2011	28
2.2	Selskapskontroll	12	Vedlegg 2:	Lokalisering av Riksrevisjonens medarbeidere per 31. desember 2011	29
2.3	Forvaltningsrevisjon	13	Vedlegg 3:	Riksrevisjonens rapportering til Stortinget i 2011	30
2.4	Løpende kommunikasjon med reviderte virksomheter	13	Vedlegg 4:	Påbegynte forvaltningsrevisjoner som videreføres i 2012	31
2.5	Tips til Riksrevisjonen	14	Vedlegg 5:	Orientering om INTOSAI Development Initiative – IDI	32
3	Andre revisjonsfaglige aktiviteter	15			
3.1	Internasjonale standarder	15			
3.2	Nytt elektronisk revisjonsstøtteverktøy	15			
3.3	Kompetansegrupper	15			
3.4	Undervisning, foredragsvirksomhet, seminarer og lignende	15			
4	Internasjonale aktiviteter	16			
4.1	Internasjonale revisjonsoppdrag	16			
4.2	Fagfellevurderinger	16			
4.3	Hospiteringer	17			
4.4	Riksrevisjonens deltakelse i den globale organisasjonen av riksrevisjoner (INTOSAI)	17			
4.5	Regionalt samarbeid	18			
4.6	Annet revisjonssamarbeid	19			
5	Bistand til utvikling av riksrevisjoner i andre land	20			
6	Administrasjon og interne aktiviteter	22			
6.1	Administrative driftsoppgaver og støttefunksjoner	22			
6.2	Miljø	22			
6.3	Sikkerhet	22			
6.4	Elektronisk saksbehandling	22			
6.5	Nytt økonomisystem	23			
6.6	Dokumentoffentlighet	23			
6.7	Interne arrangementer	23			

1 Rammevilkår, styring og måloppnåelse

1.1 Rammevilkår

Riksrevisjonen skal gjennom revisjon, kontroll og veiledning bidra til at statens inntekter blir innbetalt som forutsatt, og at statens midler og verdier blir brukt og forvaltet på en økonomisk forsvarlig måte og i samsvar med Stortingets vedtak og forutsetninger. De overordnede rammevilkårene går fram av lov og instruks om Riksrevisjonens virksomhet.

Riksrevisjonen skal være kompetent, uavhengig og objektiv. Internt legges det vekt på lagånd, åpenhet og respekt som samarbeidsverdier for å oppnå gode resultater og sikre et godt arbeidsmiljø. Revisjonen skal planlegges, gjennomføres og rapporteres slik lov, instruks og god revisjons-skikk krever. Revisjonsstandardene er basert på INTOSAI¹ standarder for statlig revisjon – i tillegg til andre nasjonale og internasjonale revisjonsstandarder. Kravene til revisjonsarbeidet er nærmere konkretisert i retningslinjer for de enkelte revisjonstypene.

Riksrevisjonens oppgaver er:

- å revidere statsregnskapet og alle regnskaper avlagt av statlige virksomheter og andre myndigheter som er regnskapspliktige til staten, herunder forvaltningsbedrifter, forvaltningsorganer med særskilte fullmakter, statlige fond og andre organer eller virksomheter der dette er fastsatt i særlig lov (regnskapsrevisjon)
- å gjennomføre systematiske undersøkelser av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra Stortingets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon)
- å kontrollere forvaltningen av statens interesser i selskaper m.m. (selskapskontroll)
- gjennom revisjonen å bidra til å forebygge og avdekke misligheter og feil
- å veilede forvaltningen for å forebygge framtidige feil og mangler
- Riksrevisjonen kan også etter avtale påta seg revisjons-, kontroll- eller bistandsoppdrag internasjonalt.
- Stortinget kan pålegge Riksrevisjonen å sette i gang særlige undersøkelser.

1.2 Riksrevisjonens styringssystem

Riksrevisjonen har en fireårig strategisk planperiode. Nåværende strategisk plan gjelder for 2010–2014. Visjonen for denne perioden er å "*bidra effektivt til Stortingets kontroll og fremme god forvaltning*". Det er definert fem strategiske hovedmål for perioden:

- Riksrevisjonen har allmenn tillit, og rollen og oppgavene er godt kjent i Stortinget og forvaltningen
- Revisjonen gjennomføres på en enhetlig måte og holder høy faglig kvalitet
- Riksrevisjonen har kompetanse til å gjennomføre arbeidsoppgavene på en effektiv og tilfredsstillende måte
- Riksrevisjonen er en ledende aktør innen utvikling av offentlig revisjon internasjonalt
- Riksrevisjonen er en god arbeidsplass som tiltrekker seg og beholder kompetente og engasjerte medarbeidere

Til de strategiske målene er det formulert operasjonelle mål som konkretiserer ambisjonene for satsingen i perioden. Det er også foretatt en risikovurdering av de operasjonelle målene. Dette har resultert i en implementeringsmatrise med prioriterte tiltak som må iverksettes for å kunne nå det ønskede ambisjonsnivået. Matrisen gir støtte i arbeidet med de årlige virksomhetsplanene. Det er også utarbeidet et sett av resultatindikatorer. Disse er dels eksternt og dels internt rettet. Overvåking av resultatindikatorerne gir ledelsen muligheter til å følge opp at målene i strategisk plan nås.

Av hensyn til revisjonssyklusen er Riksrevisjonens planperiode fra 1. mai til 30. april. Den årlige virksomhetsstyringen skjer gjennom årlige virksomhetsplaner. Her gis føringer for områder som skal vies spesiell oppmerksomhet i planlegging og gjennomføring av revisjonen for gjeldende periode, såkalte satsingsområder. Revisjonsaktivitetene er inndelt i regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll. Revisjonstypene skal utfylle hverandre slik at den samlede revisjonen blir både helhetlig og mest mulig målrettet og effektiv. For å sikre at revisjoner prioriteres ut fra vesentlighet og risiko, gjennomføres det en felles overordnet risikovurdering for

1) International Organization of Supreme Audit Institutions, den internasjonale organisasjonen av riksrevisjoner.

hvert enkelt departement med underliggende virksomheter. Samtidig vurderer Riksrevisjonen sin egen kompetanse og kapasitet til å gjennomføre de prioriterte oppgavene, og iverksetter tiltak for å sikre en mest mulig effektiv og god revisjon. Virksomhetsplanene følges opp videre med avdelingsvise planer. Risikovurdering og risikostyring er en integrert del av planprosessene.

Et elektronisk styringsinformasjonssystem benyttes som verktøy ved fordeling av ressurser på planlagte oppgaver. Medarbeiderens løpende registrering av ressursbruk gir både informasjon for styring av ressurser gjennom året og erfaringsdata for senere planlegging av tilsvarende oppgaver. Det gjennomføres avviksrapportering gjennom året, i tillegg til rapportering mot planlagte oppgaver ved planperiodens slutt. Sammen med det som resultatindikatorene registrerer, gir dette grunnlag for å oppdatere risikovurderingene foran en ny planperiode.

I tillegg gjennomfører Riksrevisjonen flere målinger av interne forhold ved innhenting av statistikk, medarbeiderundersøkelser o.l.

1.3 Virksomhetsplan og ressursinnsats

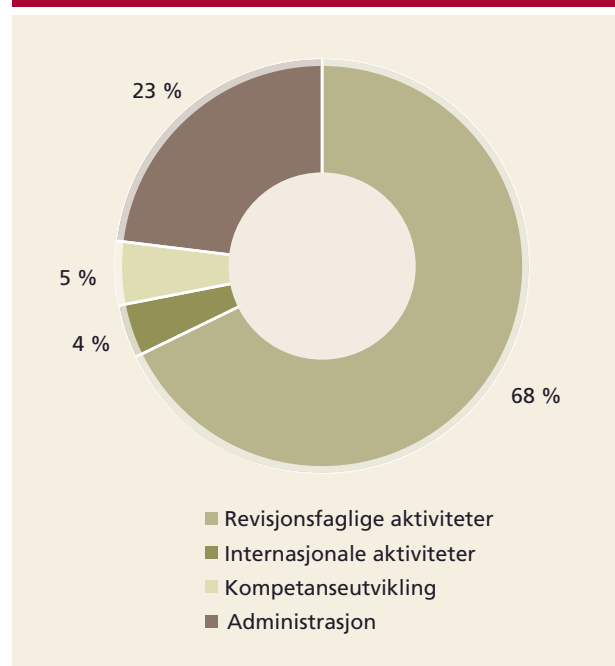
Årsrapporten fra Riksrevisjonen tar for seg virksomhetsplanene for både 2010–2011 og 2011–2012. I virksomhetsplanen for 2010–2011 var tilskudsrevisjon – med vekt på feilbudsjettering og manglende rapportering – prioritert som felles satsingsområde for regnskapsrevisjon. Forvaltningsrevisjon la tilsvarende vekt på revisjoner som tok for seg kostnadseffektivitet, ikt og brukerorientering. I virksomhetsplanen for 2011–2012 var det opprinnelig prioritert å følge opp den tidligere tverrdepartementale ikt-revisjonen. Grunnet hendelsene 22. juli ble denne oppgaven utsatt. Innen forvaltningsrevisjon videreføres de prioriterte satsingsområdene fra foregående år.

Revisjonsaktivitetene er gitt høyeste prioritet, og det er satt måltall for hvor mye ressurser som kan benyttes til utviklingstiltak i perioden. Når

det gjelder utviklingsprosjekter, ble det særlig arbeidet videre med et nytt revisjonsstøtteverktøy, implementering av nye internasjonale revisjonsstandarder og innføring av elektronisk saksbehandling. Dette arbeidet pågikk i hele 2011 og fortsetter i 2012. I 2011 ble det også tatt i bruk et nytt økonomisystem.

Rapporteringen for 2011 viser at planlagte tiltak i hovedsak er gjennomført. Figur 1 viser hvordan ressursene fordelte seg på de ulike aktivitetene i 2011. Ressursfordelingen er i tråd med fastsatte måltall og i store trekk de samme som i 2010.

Figur 1 Hvordan ressursene har fordelt seg på de ulike aktivitetene i 2011

Tabell 1 viser revisjonsinnsatsen fordelt på de ulike revisjonstypene i årene 2006 til 2011, som omfatter forrige og inneværende strategiske periode. I 2011 har andelen til forvaltningsrevisjon økt i forhold til regnskapsrevisjon. Dette skyldes at andelen av ressurser benyttet til utviklingstiltak har vært større for regnskapsrevisjon enn for forvaltningsrevisjon.

Tabell 1 Revisjonsinnsatsen fordelt på de ulike revisjonstypene i perioden 2007–2011 (i prosent)

Revisjonstype	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Regnskapsrevisjon	73	70	67	67	68	66
Forvaltningsrevisjon	23	26	29	28	26	28
Selskapskontroll	4	4	4	5	6	6

1.4 Riksrevisjonens måloppnåelse

Riksrevisjonen evaluerer sin måloppnåelse kontinuerlig. Som Stortingets kontrollorgan legger Riksrevisjonen stor vekt på Stortingets vurdering av revisjonsarbeidet. Tilbakemeldinger fra Stortinget, som går fram av komitéinnstillinger og stortingsforhandlinger, er i all hovedsak positive.

Riksrevisjonen er også opptatt av departementenes og reviderte virksomheters oppfatning av kvaliteten på revisjonen og relevansen av Riksrevisjonens arbeid. I tillegg er allmennhetens oppfatning av Riksrevisjonen viktig for den tillit institusjonen nyter i samfunnet. Riksrevisjonen gjennomfører derfor omdømmeundersøkelser hvert annet år. Neste undersøkelse vil bli gjennomført i 2012. Mediestatistikken for 2011 viser at andelen av negativ medieomtale har gått ned fra 7,8 prosent i 2010 til 5 prosent i 2011. Dette bygger opp under resultatene fra omdømmeundersøkelsen i 2010, som viste at Riksrevisjonen "har høy troverdighet og integritet".

Kvalitetskontroll

I 2010–2011 ble det gjennomført en fagfelle-vurdering av Riksrevisjonen, ledet av den europeiske revisjonsretten (ECA) og med deltagelse fra riksrevisjonene i Finland og Østerrike. Formålet med denne uavhengige vurderingen av Riksrevisjonens virksomhet var å gjennomgå revisjonspraksis samt den overordnede støtten til revisjonsfunksjonene. Konklusjonene fra arbeidet viste at:

- Riksrevisjonens revisjonspraksis er hensiktsmessig utformet og utføres i tråd med gjeldende nasjonale og internasjonale faglige standarder. Gruppens hovedanbefalinger gjelder ytterligere forbedring av dokumentasjonen på forvaltningsrevisjon og utformingen av Dokument 3. I tillegg foreslås det en grundig vurdering av konsekvensene av å endre tilnærmingen til regnskapsrevisjonen.
- Administrasjons- og ledelsesfunksjoner støtter de viktigste revisjonsfunksjonene på en effektiv og formålstjenlig måte. Fagfellegruppen foreslår en videreutvikling av regnskapsrapporterings-systemene, at den overordnede personalstrategien dokumenteres og at det innføres en mobilitetsordning for ansatte og ledere.
- Systemet for brukertilbakemeldinger er omfattende og har betydning for hvordan revisjonen utføres. Fagfellegruppen foreslår at Riksrevisjonen undersøker nærmere om informasjon fra alle tilbakemeldingskanalene kan utnyttes i større grad.

Anbefalingene fra fagfellegruppen er vurdert og vil bli fulgt opp med relevante tiltak i innværende og neste planperiode.

I 2011 er det også gjennomført en intern evaluering av hvordan ikt-revisjonen er organisert og utføres i Riksrevisjonen. Evalueringen er utført i samarbeid med EUROSAT IT Working Group. Resultatene fra undersøkelsen vil bli fulgt opp i det løpende arbeidet og i forbindelse med ny strategisk plan for 2014–2018.

Brukerundersøkelser

Det er i 2011, som i foregående år, gjennomført brukerundersøkelser knyttet til den årlige regnskapsrevisjonen, forvaltningsrevisjonen og selskapskontrollen.

Undersøkelsen knyttet til regnskapsrevisjonen ble sendt alle reviderte virksomheter, inkludert departementene, mens undersøkelsen for forvaltningsrevisjonen bygger på svar fra 17 departementer og virksomheter på grunnlag av 10 forvaltningsrevisjoner. Resultatene fra selskapskontrollen er utarbeidet på bakgrunn av 9 utvidede kontroller, og det er innhentet 10 svar fra departementer og 6 svar fra selskaper.

Spørsmålene var knyttet opp mot følgende resultatmål i strategisk plan for 2010–2014:

- Minst 80 prosent av forvaltningen opplever god dialog med Riksrevisjonen
- Minst 70 prosent av forvaltningen skal oppleve at Riksrevisjonens veilederrolle gjennomføres på en relevant og konstruktiv måte
- Minst 80 prosent av forvaltningen skal oppleve at Riksrevisjonen presenterer resultatene av revisjonen på en god, balansert og troverdig måte
- Minst 75 prosent av forvaltningen skal oppleve at Riksrevisjonen har tilstrekkelig kompetanse i gjennomføringen av oppgavene

Undersøkelsene viser at alle resultatmål for perioden ble nådd for regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon. For selskapskontrollen ligger resultatene vedrørende veiledning og presentasjon av resultatene under de fastsatte resultatmålene. Riksrevisjonen vil følge opp disse resultatene i sitt videre arbeid. Resultatene fra undersøkelsene er lagt ut på hjemmesiden til Riksrevisjonen.

Måloppnåelse på personalområdet

Det er gjennomført to "temperaturmålinger" med verktøyet HKI (humankapitalindeksen) i 2011. HKI er et enkelt måle- og tiltaksverktøy for å styrke

arbeidsmiljø, operativt lederskap og engasjement i en arbeidsgruppe (seksjon/ledergruppe). I snitt oppnår Riksrevisjonen de ønskede resultatene, og målingene viser en positiv utvikling. Også målte resultater for rekruttering og sykefravær er tilfredsstillende.

1.5 Utvikling innen forvaltningen som har betydning for revisjonen framover

Samfunnssikkerhet og beredskap

I Dokument 2 for 2010 pekte Riksrevisjonen på viktigheten av forebygging og beredskap som gir bedre samfunnssikkerhet. Riksrevisjonen viste da til at tidligere revisjoner har avdekket svakheter i oppfølgingen av arbeidet med samfunnssikkerhet i en rekke sektorer.

Hendelser det siste året har bekreftet at det er slike utfordringer på flere områder. Etter angrepene på regjeringskvartalet og Utøya den 22. juli 2011 er det blant annet nedsatt en uavhengig kommisjon for å gjennomgå og trekke lærdom av dette. I tillegg har regjeringen varslet at den vil legge fram en stortingsmelding om samfunnssikkerhet i løpet av 2012. Det forberedes også en melding om flom og skred, og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap har fått i oppdrag å utrede kommunenes beredskap mot bortfall av strøm. Stormen på Vestlandet i desember 2011 viste også samfunnets sårbarhet og utfordringer ved bruk av nødnett og bortfall av telesamband over lengre tid. Riksrevisjonen vil fortsatt følge med på forvaltningens arbeid med å styrke samfunnssikkerhet og beredskap.

Ikt

Samfunnet blir stadig mer avhengig av robuste og velfungerende ikt-systemer, blant annet innen velferdstjenester. Integrasjon av systemer og utviklingen innen e-styring i stat og kommune går stadig videre. Selv korte driftsavbrudd i systemer og nettverk kan gi store konsekvenser for både enkeltvirksomheter og samfunn. Videre er det viktig at forvaltningen sørger for alltid å ha ikt-systemer som er dimensjonert og tilpasset de oppgavene den enkelte etat har ansvar for.

Den teknologiske utviklingen stiller også stadig større krav om vedlikehold og jevnlig oppgraderinger av elektroniske informasjonssystemer. Virksomhetene må følge opp dette og sette av tilstrekkelige ressurser. Manglende oppfølging gir blant annet økt risiko for uønsket spredning, endring eller sletting av opplysninger. Uønsket

inntrenging i informasjonssystemene til forvaltningen kan få alvorlige følger for enkeltmennesker og svekke samfunnssikkerheten. Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) gir også i sine siste årsrapporter klart uttrykk for at det er et økende gap mellom trusler og tiltak på ikt-sikkerhetsområdet i både offentlig og privat sektor. Riksrevisjonen vil derfor fortsatt ha fokus på ikt-sikkerhet i sin revisjon.

Globalisering og økt grensepassering

Handelen med varer og tjenester over landegrensene øker kontinuerlig, og mennesker beveger seg i utstrakt grad ut og inn av Norge. Økende bevegelse over grensene medfører utfordringer for statsforvaltningen på en rekke områder, som blant annet skatt, trygd og toll. Globaliseringens virkninger er med i Riksrevisjonens vurderinger av risiko og prioritering av innsatsen på relevante områder.

Forsvarssektoren

I vårsesjonen 2012 vil det bli lagt fram forslag til en ny helhetlig langtidsplan for forsvarssektoren. Planen vil blant annet dekke mål og tiltak, med tilhørende økonomiske rammer, for fire år fram til og med 2016. I tillegg vil planen inneholde strukturell utvikling og økonomiske rammer for årene etter 2016 – deriblant for anskaffelse, finansiering og innfasing av nye kampfly. Forsvarssjefen la fram et helhetlig fagmilitært råd om dette for forsvarsministeren i november 2011. Det er et av de mest sentrale innspillene til regjeringens og Stortingets arbeid med den nye langtidsplanen. Planen vil være et sentralt dokument i revisjonen av Forsvaret i årene framover.

Offentlige anskaffelser

Riksrevisjonen har i en rekke år påpekt svakheter i forvaltningens anskaffelsesvirksomhet. EU har fastsatt et direktiv om håndhevelse av regelverket for offentlige anskaffelser, og dette iverksettes nå også i norsk rett. Formålet er å gjøre håndhevelsen av anskaffelsesregelverket mer effektiv, blant annet ved å sikre leverandører bedre muligheter til å gripe inn før kontrakt inngås. Direktivet introduserer nye sanksjoner mot ulovlige direkteanskaffelser. Forslag til gjennomføring av direktivet ble lagt fram av regjeringen i november 2011. Her foreslås det blant annet å omgjøre Klagenemnda for offentlige anskaffelser til et rent rådgivende organ, uten den myndigheten den nå har til å ilegge overtredelsesgebyr. Denne myndigheten foreslås overført til domstolene. Effekten av de nye reglene for håndheving vil bli fulgt tett i tiden som kommer.

Arbeid og velferd

Hovedmålene for NAV-reformen er å få flere i arbeid og aktivitet og færre på stønad, forenkle tjenestene til brukerne, tilpasse tjenester til brukernes behov, og etablere en helhetlig og mer effektiv arbeids- og velferdsforvaltning. Regjeringen la i Prop. 130 L (2010–2011) fram forslag om ny uføretrygd og alderspensjon til utføre. Forslagene er dels en tilpasning til pensjonsreformen, og dels et ledd i fornyelsen av folketrygdens stønadsordninger for personer med helseproblemer – sykepenger, arbeidsavklaringspenger og uførepensjon. Riksrevisjonen vil fortsatt ha betydelig oppmerksomhet rettet mot arbeids- og velferdsområdet og spesielt NAV-reformen.

Helse og omsorg

Et sentralt tema i Meld. St. 16 (2010–2011) *Nasjonale helse- og omsorgsplan 2011–2015* er iverksettelse av samhandlingsreformen. Reformen skal bedre balansen og samarbeidet mellom spesialisthelsetjenesten og den kommunale helse- og omsorgstjenesten, og sikre brukerne et helhetlig og sammenhengende tilbud av helsetjenester. Den nye helse- og omsorgstjenesteloven som trådte i kraft ved årsskiftet, skal bidra til å sikre bedre samhandling innad i kommunene, og mellom spesialisthelsetjenesten og de kommunale helse- og omsorgstjenestene. Økonomiske virkemidler skal gjøre det lønnsomt for kommuner og helseforetak å samarbeide. Dette omfatter blant annet avgrenset kommunal medfinansiering for somatiske behandlinger i spesialisthelsetjenesten og kommunal betaling for utskrivningsklare pasienter.

For kommunene innebærer samhandlingsreformen at den kommunale helse- og omsorgstjenesten må styrkes. Kommunene vil gradvis få tilført flere oppgaver. Avtalte behandlingsforløp og forpliktende samarbeidsavtaler mellom kommuner og sykehus vil være vesentlige deler av reformen. Det skal legges økt vekt på helsefremmende og forebyggende arbeid. Utredning og behandling av hyppig forekommende sykdommer og tilstander skal desentraliseres så snart dette er mulig. Styringen og kvaliteten av tjenestetilbudet innen helse- og omsorgssektoren vil være et sentralt tema for Riksrevisjonen også i tiden framover.

Kommunal tjenesteproduksjon

Kommunesektoren har ansvaret for grunnleggende nasjonale velferdsoppgaver, blant annet barnevern, omsorg og skole. Den forvalter en stor del av de økonomiske ressursene i landet.

Regjeringen har i Meld. St. 12 (2011–2012) *Stat og kommune – styring og samspel* framhevet at økonomisk og juridisk rammestyring fortsatt skal være hovedprinsippet for statlig styring av kommunesektoren. Her er effektiv ressursbruk et sentralt moment. Samtidig er det på viktige velferdsområder legitime behov for å sikre likeverdige tjenester.

Kommunale tjenester blir i stadig større grad basert på ikt-løsninger, og det er en økende sammenheng mellom kvaliteten på de elektroniske støttetjenestene og kvaliteten på primærtjenestene. Ikt i kommunene er viktig også for å sikre effektiv offentlig tjenesteproduksjon. Kommuner har ulike forutsetninger og handlingsmuligheter både teknologisk og organisatorisk, noe som kan gi forskjeller i tjenestetilbudet til innbyggerne. Riksrevisjonen vil ha oppmerksomhet mot disse områdene i arbeidet framover.

Samferdsel

Riksrevisjonen har i flere år pekt på mangler ved drift og vedlikehold på veisektoren og manglende punktlighet i jernbanedriften. Samferdsel og kommunikasjon har også vært aktualisert av forhold som tempoet i utbygging og vedlikehold og hendelser forbundet med ekstremvær.

Nasjonale transportplan for 2010–2019 legger til grunn at det skal brukes 321,9 mrd kroner de kommende årene. Selv om samferdselssektoren har fått betydelig økte bevilgninger de senere årene, kan det stilles spørsmål ved om bevilgningene er tilstrekkelige, ettersom kostnadene til drift og investeringer også har økt. Tilflytting og befolkningsvekst i og rundt de store byene medfører også større etterspørsel av kollektive løsninger.

Ansvar for en vesentlig del av det tidligere riksveinettet ble i 2010 overført til fylkene. Felles veiadministrasjon innebærer at det er fylkene som har ansvaret for denne delen av veinettet, mens det er Statens vegvesen som utfører utbygging og vedlikehold. Dette har medført en del samhandlingsutfordringer.

2 Revisjon og rapportering til Stortinget

2.1 Regnskapsrevisjon

Den årlige finansielle revisjon og kontroll for regnskapsåret 2010 ble rapportert til Stortinget i Dokument 1 (2011–2012). På grunn av hendelsene 22. juli 2011 ble rapporteringen av kontrollen for 2010 noe forskjøvet, slik at rapporten først ble overlevert Stortinget 22. november 2011.

Revisjonen omfatter 17 departementer og Statsministerens kontor, med til sammen 218 underliggende etater, samt Stortinget og tre virksomheter underlagt Stortinget. For regnskapsåret 2010 har Riksrevisjonen avgitt 203 avsluttende revisjonsbrev uten merknad og 20 avsluttende revisjonsbrev med merknad².

Det generelle inntrykket er at statsforvaltningen fungerer på en god måte, men at det er rom for ytterligere forbedringer. Mangelfull dokumentasjon og sporbarhet av transaksjoner, som gjør det vanskelig å etterprøve disposisjoner, er fortsatt en svakhet som går igjen i store deler av forvaltningen. Revisjonen har også avdekket at flere virksomheter ikke har tilfredsstillende intern kontroll og at det er store variasjoner i forvaltningen av tilskuddsordninger. For nærmere informasjon om enkeltresultater vises det til Dokument 1 (2011–2012).

Fra offentliggjøringen av Dokument 1 (2011–2012) 22. november 2011.

2) Riksrevisjonen avgir ikke avsluttende revisjonsbrev til departementene og Statsministerens kontor. Ombudsmannnemnda for Forsvaret ble egen regnskapsfører fra 2011, og vil motta eget avsluttende revisjonsbrev for dette regnskapsåret. For 2010 var regnskapet for denne virksomheten en del av Stortingets regnskap.

Saker som er rapportert i Dokument 1, følges opp i revisjonen, og resultatet av dette omtales særskilt i det påfølgende Dokument 1. Dette kan gi grunnlag for at saken avsluttes eller at den følges opp videre.

Riksrevisjonen reviderer også:

- Regnskapene til Garantikassen for fiskere og Likviditetsfondet i pensjonstrygden for fiskere.
- Bruk av fylkesvegmidler som regnskapsføres av Statens vegvesen (etter avtale), og det er sendt oppsummeringsbrev til 18 fylkesrevisjoner om resultatet av denne kontrollen.
- De kommunevise skatteregnskapene, som er delregnskaper til skatteetatens samlede regnskap.

I tillegg har Riksrevisjonen avgitt revisjonsberetning til seks nordiske virksomheter og FN-sambandet.

Regnskapsrevisjonens innhold:

Riksrevisjonen skal ved revisjon av regnskapene kontrollere om regnskapet gir et riktig bilde av den økonomiske virksomheten. Det omfatter å

- a) bekrefte at regnskapene ikke inneholder vesentlige feil og mangler, og
- b) kontrollere om de disposisjoner som ligger til grunn for regnskapet, er i samsvar med Stortingets vedtak og forutsetninger samt gjeldende regelverk, og om disposisjonene er akseptable ut fra normer og standarder for statlig økonomiforvaltning.

2.2 Selskapskontroll

Riksrevisjonen gir Stortinget hvert år rapport om kontrollen med forvaltningen av statlige selskaper. Resultatet av kontrollen legges vanligvis fram i løpet av høsten. På grunn av hendelsene 22. juli 2011 ble rapporteringen av kontrollen for 2010 noe forskjøvet. Rapporten ble først overlevert Stortinget den 17. januar 2012. Den er likevel nærmere omtalt i dette dokumentet.

Kontrollen for 2010 omfattet 7 statsforetak, 45 heleide aksjeselskaper, 27 deleide selskaper, 8 allmennaksjeselskaper, 6 selskaper som er organisert ved særskilt lov, 4 regionale helseforetak og 26 studentsamskipnader. Kontrollen viste at flere departementer i liten grad har fulgt opp selskapene i samsvar med selskapenes egenart og formålet med eierskapet, og Riksrevisjonen legger til grunn at det innenfor selskapslovgivningen og øvrige rammer som Stortinget har satt, er betydelige muligheter for en mer aktiv eierskapsutøvelse.

Selskapskontrollens innhold:

Riksrevisjonen vurderer gjennom selskapskontrollen blant annet om statens interesser i selskaper m.m. forvaltes i samsvar med Stortingets vedtak og forutsetninger.

Kontrollen skal belyse forhold av stor samfunnsmessig eller prinsipiell betydning på bakgrunn av Riksrevisjonens risiko- og vesentlighetsvurderinger. Kontrollen utføres ut fra følgende kontrollperspektiver:

- etterlevelse av lover, regler og vedtak
- ivaretagelse av samfunnsmessige oppgaver og sektorpolitiske mål
- effektiv og økonomisk forsvarlig drift
- korrekt informasjon til Stortinget og Riksrevisjonen

2.3 Forvaltningsrevisjon

Forvaltningsrevisjoner sendes fortløpende til Stortinget som saker i Dokument 3-serien. I 2011 oversendte Riksrevisjonen 11 forvaltningsrevisjoner. Oversikt over disse er å finne i vedlegg 3. Vedlegg 4 gir oversikt over påbegynte forvaltningsrevisjoner som er videreført i 2012.

Riksrevisjonen følger opp alle forvaltningsrevisjoner som er behandlet i Stortinget, og det skal da påses at forvaltningen har iverksatt tiltak for å rette opp påviste svakheter. Dette skjer normalt tre år etter stortingsbehandlingen. Resultatene presenteres for Stortinget i det årlige Dokument 3:1. Dokument 3:1 (2011–2012) omtaler oppfølgingen av 16 forvaltningsrevisjoner. I 13 saker har forvaltningen gjort nødvendige forbedringer, mens tre saker vil bli fulgt videre av Riksrevisjonen. Én sak følges opp i en egen undersøkelse.

Én forvaltningsrevisjon ble avsluttet etter foranalysen. Denne undersøkelsen tok for seg NAVs arbeid for å hindre at unge mennesker faller utenfor arbeidslivet. Foranalysen avdekket ikke

indikasjoner på vesentlige feil eller svakheter på området. Det vises i denne sammenheng til at det nylig ble innført en ny ordning med arbeidsavklaringspenger som retter seg mot blant annet denne målgruppen. Området er likevel fortsatt aktuelt for revisjon.

Det ble ikke utarbeidet noen administrative rapporter i 2011.

Forvaltningsrevisjonens innhold:

Riksrevisjonen skal gjennom systematiske undersøkelser av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra Stortingets vedtak og forutsetninger, fremskaffe relevant informasjon til Stortinget om iverksettelse og virkninger av offentlige tiltak e.l., herunder om:

- a) forvaltningen bruker ressurser til å løse oppgaver som samsvarer med Stortingets vedtak og forutsetninger,
- b) forvaltningens ressursbruk og virkemidler er effektive i forhold til de målene som Stortinget har satt på området,
- c) regelverk fastsatt av Stortinget etterleves,
- d) forvaltningens styringsverktøy, virkemidler og regelverk er effektive og hensiktsmessige for å følge opp Stortingets vedtak og forutsetninger,
- e) beslutningsgrunnlaget fra regjeringen til Stortinget er tilstrekkelig, og
- f) forvaltningen gjennomfører vedtatt miljøpolitikk slik at prinsippet om bærekraftig utvikling og god forvaltning av naturressursene etterleves.

Forvaltningsrevisjon bør begrenses til saker av prinsipiell, økonomisk eller stor samfunnsmessig betydning.

2.4 Løpende kommunikasjon med reviderte virksomheter

Riksrevisjonen legger vekt på at kommunikasjonen med reviderte virksomheter skal være god gjennom hele revisjonsprosessen. Det gjennomføres møter mellom Riksrevisjonen og departementene/virksomhetene om blant annet revisjonsfunn, risikovurderinger og planer for kommende revisjonsår. Dette gir ledelsen i de ulike virksomhetene bedre forståelse av revisors arbeid, og ledelsens ansvar for styring og kontroll blir understreket. Møtene gir også Riksrevisjonen nyttige

innspill til revisjonsarbeidet, og revisorene får bedre kunnskap om virksomhetenes oppgaver og hvordan de løses.

Riksrevisjonen veileder reviderte virksomheter både i den løpende revisjonen og ved å delta som observatør i aktuelle utviklingsprosjekter i forvaltningen.

2.5 Tips til Riksrevisjonen

Riksrevisjonen har en elektronisk tipskanal på sin hjemmeside. I 2011 ble 276 henvendelser registrert som tips. En stor del av tipsene gjelder forhold som ikke kan karakteriseres som misligheter, men som likevel kan være av verdi for revisjonen.

3 Andre revisjonsfaglige aktiviteter

3.1 Internasjonale standarder

Høsten 2010 vedtok kongressen for den internasjonale organisasjonen av riksrevisjoner, INTOSAI, nye internasjonale standarder for finansiell revisjon, kontroll av disposisjoner og forvaltningsrevisjon. Riksrevisjonen har bidratt aktivt i arbeidet med utvikling av disse standardene gjennom deltagelse i INTOSAIs komitéer og arbeidsgrupper, jf. kapittel 4.4. Riksrevisjonen deltar også i andre nasjonale og internasjonale fora av relevans innen metodeutvikling.

Gapanalyser har vist at Riksrevisjonens standarder og praksis på de fleste områder er i tråd med de nye standardene. Det er i hele 2011 arbeidet med å tilpasse interne retningslinjer og andre relevante dokumenter til kravene i de internasjonale standardene. De nye standardene blir tatt i bruk ved revisjonen av regnskapsåret 2012.

3.2 Nytt elektronisk revisjonsstøtteverktøy

I 2011 har det blitt brukt store ressurser på å utvikle et nytt elektronisk revisjonsstøtteverktøy. Dette legger til rette for bedre intern samhandling og informasjonsdeling, som forventes å heve kvaliteten i revisjonsarbeidet. Løsningen er basert på Microsoft SharePoint og utvikles i et samarbeid mellom egne ressurser og ekstern spisskompetanse. Verktøyet skal være fleksibelt med hensyn til endringer i revisjonsmetodikken og utvikles i tett dialog med Riksrevisjonens prosjekter for implementering av nye internasjonale revisjonsstandarder og elektronisk saksbehandling, jf. kapittel 6.4. Det nye verktøyet tas i bruk fra 1. mai 2012.

3.3 Kompetansegrupper

Riksrevisjonen har fire kompetansegrupper med oppgave å sikre systematisk oppbygging og deling av kompetanse innenfor følgende fagområder:

- revisjon av offentlige anskaffelser
- ikt-revisjon
- forebygging og avdekking av misligheter
- mål- og resultatstyring

I kompetansegruppene deltar representanter fra både regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll. Gruppene gir blant annet råd og bistand i konkrete revisjonsoppgaver, utvikler veiledninger og annet støttemateriell, gjennomfører kurs og annen opplæring, og formidler informasjon om nyheter innen sine fagområder.

3.4 Undervisning, foredragsvirksomhet, seminarer og lignende

Riksrevisjonen har bidratt med undervisning og foredrag i en rekke sammenhenger, blant annet for forvaltningen, interesseorganisasjoner og andre revisjonsmiljøer, og etter henvendelse fra eksterne kursarrangører. I 2011 har riksrevisjonens medarbeidere holdt til sammen 50 revisjonsfaglige foredrag, og en rekke andre faglige foredrag, i eksterne fora. Riksrevisor Jørgen Kosmo har holdt en rekke innlegg på forskjellige arrangementer, blant annet samfunnsikkerhetskonferansen ved Universitetet i Stavanger, Statens personalkonferanse, SSØ-dagen og Difis anskaffelseskonferanse.

Riksrevisjonen fikk i 2011 mange henvendelser om å holde foredrag om informasjonssikkerhet og har gjennomført dette som en del av veiledningsrollen. I forbindelse med implementeringen av de internasjonale standardene for finansiell revisjon, arrangerte Riksrevisjonen et seminar om revisjon og misligheter for de nordiske riksrevisjonene.

4 Internasjonale aktiviteter

Riksrevisjonens strategiske mål for sitt internasjonale engasjement er å være en ledende aktør innenfor utvikling av offentlig revisjon internasjonalt.

4.1 Internasjonale revisjonsoppdrag

Som en ledende aktør innenfor utvikling av offentlig revisjon internasjonalt har Riksrevisjonen som strategisk målsetting å aktivt søke oppdrag som ekstern revisor i internasjonale organisasjoner som er viktige for Norge. I tråd med INTOSAIs prinsipper ønsker Riksrevisjonen gjennom dette arbeidet å påvirke til større åpenhet og bedre forvaltning i de mange internasjonale organisasjonene som Norge er medlem av.

Riksrevisjonen hadde følgende revisjonsoppdrag i 2011:

EFTAs overvåkingsorgan (ESA), EFTA-domstolen og EFTA-sekretariatet og EØS-overføringene til nye EU-medlemmer

Riksrevisjonen har siden 1992 vært medlem av EFTA Board of Auditors. I inneværende periode har ledervervet vært ivaretatt av Riksrevisjonen. Nytt medlem fra Riksrevisjonen er oppnevnt fra 1. januar 2012.

Interparlamentarisk union (IPU)

Riksrevisjonen har hatt oppdraget som ekstern revisor for regnskapsårene 2005–2010. Oppdraget ble avsluttet 1. juli 2011.

Det europeiske laboratoriet for molekylærbiologi (EMBL), Den europeiske konferansen for molekylærbiologi (EMBC) og Den europeiske organisasjonen for molekylærbiologi (EMBO)

Riksrevisjonen er oppnevnt som ekstern revisor for regnskapsårene 2007–2012.

NATOs revisjonsråd

Ett medlem fra Riksrevisjonen gikk inn i NATOs revisjonsråd for fire år med virkning fra 1. september 2010.

INTERPOL

Riksrevisjonen ble i november 2010 oppnevnt som ekstern revisor for INTERPOL – den

internasjonale politiorganisasjonen. Oppdraget er for tre år (regnskapsårene 2010–2012) og kan fornyes for ytterligere tre år.

IRENA

Riksrevisjonen påtok seg å revidere 2010 regnskapet for komitéen som forberedte etableringen av det internasjonale byrået for fornybar energi – International Renewable Energy Agency – som har hovedsete i Abu Dhabi i de Arabiske emirater. Etter en offentlig anbudsinnhenting, ble det ved årsskiftet 2011/2012 på IRENAs generalforsamling besluttet å tildele Riksrevisjonen oppdraget for 2011- og 2012-regnskapene.

NOTSA

Nordic Optical Telescope Scientific Association er formelt en svensk stiftelse, grunnlagt i 1984 som en non-profit organisasjon. Revisjonsansvaret har gått på omgang mellom de nordiske landenes riksrevisjoner. Riksrevisjonen påbegynte oppdraget som revisor i 2011 og skal ha revisjonsansvaret i fire år, dvs. for regnskapsårene 2010–2013.

Riksrevisjonen har som intensjon kontinuerlig å ha 5–8 oppdrag som ekstern revisor i internasjonale organisasjoner.

4.2 Fagfellevurderinger

Fagfellevurderinger (peer reviews) er blitt et nyttig verktøy for riksrevisjoner for å få gjennomført revisjonsfaglige og institusjonelle vurderinger av revisjonspraksis og egen organisasjon. Team sammensatt av andre riksrevisjoner kan gi nyttige vurderinger og anbefalinger som riksrevisjoner kan bruke for å bedre sin revisjon og for å få mer effektive og fokuserte organisasjoner. Den norske riksrevisjonen blir ofte forespurt om å delta i og også lede slike fagfellevurderinger, og har opparbeidet verdifull erfaring på området. Erfaringen viser også at de revisorene som deltar i slike institusjonsgjennomganger, tilegner seg stort faglig utbytte og læring.

I 2011 avsluttet Riksrevisjonen ledelsen av et internasjonalt team som gjennomførte fagfellevurderingen av den amerikanske riksrevisjonen, GAO/Government Accountability Office. Riksre-

visjonen deltar og leder også en internasjonal fagfelleevaluering av den finske riksrevisjonen som startet høsten 2011.

4.3 Hospiteringer

Hospiteringer, blant annet i utlandet, er et viktig tiltak for nettverksbygging og utveksling av kompetanse over landegrensene. Som en del av personalpolitikken i Riksrevisjonen er hospitering i utlandet ansett som et aktuelt og viktig kompetanseutviklingstiltak for dyktige medarbeidere som ønsker en videre karriere i etaten.

I 2011 har vi hatt Riksrevisjonen hatt følgende hospiteringer/utveksling av nasjonale eksperter:

- I august 2011 avsluttet en medarbeider et ett-årig arbeidsopphold som nasjonal ekspert i Den europeiske revisjonsretten (ECA).
- I EFTAs overvåkingsorgan i Brussel (ESA) har en medarbeider arbeidet som nasjonal ekspert hele året med avslutning 31. desember 2011.
- Etter avtale med riksrevisjonen på New Zealand hospiterte en medarbeider fra Riksrevisjonens regnskapsrevisjon der fra april til juni 2011.
- En medarbeider fra Riksrevisjonen har hospitert ett år i sekretariatet for INTOSAI-giversamarbeidet innenfor IDI (INTOSAI Development Initiative). Det er ved slutten av 2011 rekruttert en ny hospitant som vil begynne i IDI i februar 2012 som ledd i den etablerte ordningen med hospitant fra Riksrevisjonen til IDI.

En medarbeider fra Den europeiske revisjonsretten avsluttet 31. august 2011 hospiteringen i Riksrevisjonen, som har hatt en varighet på to år.

4.4 Riksrevisjonens deltakelse i den globale organisasjonen av riksrevisjoner (INTOSAI)

Riksrevisjonen er medlem av INTOSAI (International Organization of Supreme Audit Institutions) og dens regionale organisasjon for Europa, EUROSAI (European Organisation of Supreme Audit Institutions). INTOSAI er etablert for å være en møteplass for utveksling av ideer og erfaringer mellom riksrevisjoner. Organisasjonen skal bidra til å fremme den faglige utviklingen av revisjonsfaget innen offentlig revisjon. Riksrevisjonen spiller i dag en framtrødende rolle i INTOSAI, og riksrevisor er medlem av INTOSAIs styre og i organisasjonens finans- og administrasjonskomité.

Revisjonsstandarder

INTOSAI har vedtatt et felles rammeverk for standard og retningslinjer for offentlig revisjon som gjør det mulig for alle riksrevisjoner å utføre revisjon etter de samme standardene. Det såkalte ISSAI-rammeverket er et resultat av mange års koordinert og stor innsats fra mange av verdens riksrevisjoner, deriblant den norske. Det er et viktig ledd for å styrke tilliten til offentlig revisjon verden over. Implementeringen av rammeverket innebærer til dels store endringer i revisjonsmetodikken i riksrevisjoner og vil kreve store ressurser, særlig i utviklingsland. Riksrevisjonen har gjennom sitt engasjement særlig vært pådriver for arbeidet med å utvikle standarder for offentlig regnskapsrevisjon. Riksrevisjonen har også et betydelig engasjement knyttet til å sikre at de nye standardene blir kjent og implementert, og at riksrevisjoner i utviklingsland utvikler kapasitet i sine organisasjoner til å gjennomføre en effektiv kontroll i tråd med standardene.

Riksrevisjonen leder INTOSAIs komité med ansvar for å utarbeide og vedlikeholde standarder for etterlevelserevisjon (Compliance Audit). Komitéens arbeid i 2011 har lagt vekt på implementeringen av standardene på verdensbasis og på arbeidet med å harmonisere standardene ytterligere. Riksrevisjonen er også medlem av komitéene for forvaltningsrevisjon og regnskapsrevisjon.

Ikt-revisjon

Riksrevisjonen har i 2011 blant annet hatt koordineringsansvar for et prosjekt innen miljøansvarlig, bærekraftig informasjonsteknologi (Green IT) og vært delaktig i prosjekter knyttet til nettskyen (Cloud Computing) og optimalisering av iktressurser i offentlig sektor. I 2011 har den europeiske ikt-arbeidsgruppen bistått medlemmene med å gjøre en egenvurdering av hvordan iktrevisjon er organisert og utført i riksrevisjoner. Det er også gjennomført en egenvurdering i Riksrevisjonen, jf. kapittel 1.4.

Miljørevisjon

I INTOSAI's miljøarbeidsgruppe har Norge i 2011 hatt ansvaret for å lede et prosjekt for utarbeidelse av en veileder om integrering av mislighetsperspektivet i revisjon av miljø- og ressursforvaltning.

Riksrevisjonen har ledet miljøarbeidsgruppen for miljørevisjon i den europeiske paraplyorganisasjonen for riksrevisjoner, EUROSAI, siden 2008. I 2011 ble mandatet fornyet med tre nye år.

Formannskaps- og sekretariatsfunksjonen innebærer å være pådriver og tilrettelegger for miljørevisjon og informasjonsutveksling, bistå i metodeutvikling og kompetansebygging innen miljørevisjon og bidra til formidling og nettverksbygging internt i arbeidsgruppen og med eksterne fagmiljøer. I 2011 har hovedfokuset vært på bærekraftig energibruk, revisjon av avfall og transportsektoren, samt på revisjonsmetoder innen miljørevisjon. Ett av satsingsområdene i arbeidsgruppen er samarbeidsrevisjoner, og det pågår flere fellesrevisjoner mellom riksrevisjoner i Europa på miljøområdet. Norge deltar i flere av disse revisjonene og leder to av de pågående samarbeidsrevisjonene. Begge disse revisjonene, om handel med klimavoter og tilpasning til klimaendringer, skal rapporteres i 2012.

Institusjonsutvikling av riksrevisjoner

Riksrevisjonen ble medlem av denne gruppen i 2006 for å styrke sin kompetanse i forbindelse med etablering av en enhet for utviklingssamarbeid og kapasitetsbygging i Riksrevisjonen. Gruppen har utviklet flere veiledninger for hvordan man best utvikler riksrevisjoner og stimulerer til økt samordning av kapasitetsbyggingsaktiviteter mellom INTOSAI medlemmer. Gruppen jobber tett med IDI-sekretariatet for samarbeidet mellom INTOSAI og giversamfunnet, for å sikre at samarbeidet blir implementert på best mulig måte. Gruppen fungerer som en møteplass for INTOSAI sine regioner og gir nyttige innspill i forhold til INTOSAI arbeid med kapasitetsheving av medlemmene.

Revisjon av katastrofehjelp

Etableringen av arbeidsgruppen fant sted etter tsunamikatastrofen i Sørøst-Asia i 2004. På grunn av manglende nasjonal og internasjonal oversikt over pengene som tilbys og utbetales ved slike katastrofer, er det behov for å koordinere revisjonsarbeidet mellom flere riksrevisjoner. Ifølge mandatet skal gruppen levere to arbeidspakker:

- kartlegge ansvarlighet, sporbarhet og åpenhet i den hjelpen som er gitt i forbindelse med tsunamien, og
- bruke erfaringene fra blant annet pakke 1 til å utvikle en god praksis og veiledning for revisjon av gitt katastrofehjelp.

Den første delen, hvor Riksrevisjonen har utarbeidet delproduktet som går på "God praksis for finansiell rapportering", ble presentert høsten 2011. Utarbeidelse av god praksis og veiledning for revisjon av katastrofehjelp slutføres våren 2012.

4.5 Regionalt samarbeid

Det nordiske samarbeidet består av riksrevisjonene i Danmark, Sverige, Finland, Færøyene, Island og Norge. Samarbeidet foregår både på riksrevisor- og ekspertnivå. Temaet for riksrevisorene var i 2011 erfaringer som riksrevisjonene har gjort med fagfelle vurderinger av seg selv og av andre, samt synliggjøring av riksrevisjoner og verdien av offentlig revisjon.

Den norske og russiske riksrevisor signerer memorandum i forbindelse med Dokument 3:5 (2011–2012). Fra venstre: Avdelingsdirektør Trond Solås, riksrevisor Jørgen Kosmo, riksrevisor Jørgen Kosmo, formann i den russiske føderasjons riksrevisjon Sergej Stepashin og underdirektør Guri Andrea Lowrie.

Det nordisk-baltisk-polske samarbeidet består av riksrevisjonene i Danmark, Sverige, Finland, Norge, Estland, Litauen, Latvia og Polen. Hovedfokus i samarbeidet i 2011 har vært på revisjon av CO₂-utslipp, revisjon av nasjonalparker og EU-revisjon.

4.6 Annet revisjonssamarbeid

HOAP (Harmonisation in overseas audit practice)

HOAP er et samarbeid mellom riksrevisjonene i en rekke giverland om rapportering og revisjon av støtte til bistandsprosjekter. HOAP har som mål å finne en felles tilnærming til revisjon av bistandsmidler. Riksrevisjonene i Nederland, Sverige, Afrosai-E³ og Norge sluttførte i januar 2011 "High Level Overview" av riksrevisjonen i Uganda. Rapporten er distribuert til HOAP-landene.

Revisjonssamarbeidet mellom enkelte land om Joint Strike Fighter (JSF)

Samarbeidet om revisjon av Joint Strike Fighter fortsatte i 2011, bl.a. gjennom en konferanse i Washington D.C. og med besøk på Lockheed-Martin-fabrikken i Texas i den forbindelse.

Parallellrevisjoner mellom Norge og Russland

Den norske og den russiske riksrevisjonen gjennomførte i 2008–2009 en parallellrevisjon av atomsikkerhetsarbeidet i nordområdene. Revisjonen ble rapportert til Stortinget i Dokument 3:9 (2009–2010). En oppfølging av revisjonen ble gjennomført høsten 2010 og rapport fra dette arbeidet ble utarbeidet i 2011. Revisjonen ble rapportert til Stortinget i Dokument 3:5 (2011–2012).

I perioden 2009–2011 har det vært gjennomført en parallell oppfølgingsrevisjon av forvaltningen av fiskeressursene i Barentshavet og Norskehavet, rapportert til Stortinget i Dokument 3:8 (2010–2011).

Det er innledet et nytt samarbeid med russisk riksrevisjon om å foreta en foranalyse om revisjon av Arktisk råd. Hvis arbeidet resulterer i en full revisjon, vil riksrevisjonene i de øvrige medlemslandene i rådet bli invitert til å delta. Foranalysen avsluttes sommeren 2012.

3) Sekretariatet for den afrikanske regionen av engelsktalende riksrevisjoner

5 Bistand til utvikling av riksrevisjoner i andre land

Målet for Riksrevisjonens utviklingssamarbeid er å bistå riksrevisjoner i utviklingsland og overgangsland slik at de kan bidra mer effektivt til å fremme godt styresett. I dette arbeidet tar Riksrevisjonen utgangspunkt i de internasjonale standardene for offentlig revisjon, samt eksempler på velfungerende regionale løsninger, og gir opplæring og veiledning innen ulike revisjonsformer og styrking av institusjonene.

Institusjonelle samarbeidsprosjekter

Riksrevisjonen hadde i 2011 samarbeid med riksrevisjonene i Malawi, Zambia, Serbia og Nepal. I Malawi og Zambia har Riksrevisjonen prosjekter som favner relativt vidt, både for å støtte riksrevisjonenes rolle i samfunnet og å styrke ulike revisjonsformer. Riksrevisjonen har langtidsrådgivere stasjonert i de to landene.

Riksrevisjonen har i 2011 også inngått et institusjonelt samarbeid med sekretariatet til den afrikanske regionen av engelsktalende riksrevisjoner (AFROSAI-E). Riksrevisjonen har en langtidsrådgiver stasjonert i sekretariatet til AFROSAI-E i Pretoria, med ansvar for regnskapsrevisjon.

Zambisk riksrevisjon

Riksrevisjonen har de tre siste årene gitt høy prioritet til bistand som styrker den zambiske riksrevisjonens kapasitet innen forvaltningsrevisjon. Flere forvaltningsrevisjonsrapporter er lagt fram for parlamentet i 2011, og har blitt godt mottatt. Riksrevisjonen deltar også i et prosjekt for forbedringer innen inntektsrevisjon, et prosjekt der også zambiske og norske skattemyndigheter er med. Dette omfatter samarbeid om ikt-revisjon og utvikling av et intranett for riksrevisjonen i Zambia. Riksrevisor Jørgen Kosmo besøkte Zambia høsten 2011.

Malawisk riksrevisjon

Samarbeidet i Malawi har pågått siden 2007, med bruk av Riksrevisjonens ansatte både innen regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon, ikt-kompetanse, ledelse og organisasjonsstyrking. I 2011 er det særlig vist god framgang innen forvaltningsrevisjon. Den malawiske riksrevisjonen leverte da for første gang i landets historie forvaltningsrevisjonsrapporter til parlamentet. Svakt styresett, manglende vilje til reformer i finanssektoren og

manglende nasjonal støtte til den malawiske riksrevisjonen har ført til at samarbeidet mellom den norske og den malawiske riksrevisjonen har fått et mindre omfang enn planlagt.

Serbisk riksrevisjon

Serbia opprettet sin riksrevisjon i 2009. Riksrevisjonen ble invitert til å bistå Serbia med å bygge opp denne riksrevisjonen fra starten av. I 2011 er det bidratt til utarbeidelse av en strategisk plan for kommende femårsperiode og utvikling av revisjonsmetodikk. Det har dette året vært begrenset behov for bistand i selve revisjonsprosessen. Serbisk riksrevisjon vil i løpet av 2012 inngå et omfattende samarbeid med EU, og Riksrevisjonen vil da avslutte sitt engasjement i Serbia.

Nepalsk riksrevisjon

Den nepalske riksrevisjonen har et samarbeid med Riksrevisjonen om blant annet lovutforming, strategisk planlegging, regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon. I 2011 er det særlig bidratt til forbedring av manualer og retningslinjer for både regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon. Det er også opprettet et giverfond i regi av Verdensbanken med formål å styrke Nepals offentlige finansforvaltning. Den nepalske riksrevisjonen er en sentral del i dette.

Engelskspråklige riksrevisjoner i Afrika – AFROSAI-E

AFROSAI-E er en sammenslutning av engelskspråklige riksrevisjoner i Afrika, med base i Sør-Afrika. Den omfatter 23 land. AFROSAI-E bidrar på flere måter til institusjonsutvikling, er sentral i utarbeidelse av håndbøker, kvalitets-sikring og styrking av riksrevisjonenes posisjon i medlemslandene. Riksrevisjonen og AFROSAI-E ble i 2011 institusjonelle partnere. Et faglig sterkt og velansett AFROSAI-E legger også forholdene bedre til rette for Riksrevisjonens bilaterale samarbeid i regionen. Kortidsrådgivere fra Riksrevisjonen har i 2011 vært instruktører i forvaltningsrevisjonskurs med deltagere fra et titalls afrikanske land. Riksrevisjonen har bidratt til utvikling av enkle systemer for håndtering av elektroniske arbeidsdokumenter i revisjonen, og deltatt i AFROSAI-Es kvalitetssikring av metodebruk i flere afrikanske land.

Styrking av relasjoner mellom parlament og riksrevisjon

Styrking av en riksrevisjons legale rammeverk og organisatoriske kapasitet kan være en forutsetning for å oppnå økt revisjonsfaglig kompetanse. Riksrevisjonens arbeid henger nøye sammen med blant annet forholdet til – og kapasiteten til – et lands parlament. Riksrevisjonen prøver å påvirke flere samarbeidsland til å se nærmere på dette. Riksrevisjonen ønsker et samarbeid med Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité på dette området.

Riksrevisjonens utviklingssamarbeid og IDI (INTOSAI Development Initiative)

IDI er den internasjonale organisasjonen av riksrevisjoners organ for institusjonell bistand og utvikling. Riksrevisjonens utviklingssamarbeid skal være tett koblet til det arbeidet som IDI gjør for utvikling av riksrevisjoner. Dette er et godt samarbeid som er utviklet videre i 2011. Søknadsmengden til IDIs nyopprettede givensekretariat, under INTOSAI, viser at det er et stort behov for støtte til institusjonsutvikling, jf. vedlegg 5 om IDIs virksomhet. Riksrevisjonen har forpliktet seg til å ta på seg en del av disse forespørslene om bistand.

6 Administrasjon og interne aktiviteter

6.1 Administrative driftsoppgaver og støttefunksjoner

Riksrevisjonens administrasjonsavdeling ivaretar fellesfunksjoner og yter service og støtte til revisjonsavdelingene. Drifts- og støttefunksjonene er organisert i seksjoner for ikt, personal, drift, økonomi, dokumentasjon og internasjonale oppgaver.

6.2 Miljø

Riksrevisjonen har tidligere innført flere tiltak for å redusere sin belastning på det ytre miljø. Blant annet er det gjennomført tiltak for å redusere strømforbruket, det er innført kildesortering for alle sentrale avfallstyper, og alle skrivere har standard innstilling med dobbeltsidig utskrift for å redusere papirforbruket. Riksrevisjonen stiller også miljøkrav i sine anskaffelser.

Det er lagt til rette for videokonferanser ved Riksrevisjonens hovedkontor og samtligeregionkontorer. Allmøter og andre informasjons- og fagsamlinger overføres via intranett til alle medarbeiderne. Dette bidrar til å redusere reisevirksomheten. Riksrevisjonen er også med på den statlige ordningen med kjøp av klimakvoter. Direktoratet for økonomistyring (DFØ) registrerer og avgir rapport om klimakvoter for flyreiser. Tabell 2 viser hva som er rapportert for Riksrevisjonen for 2010 og 2011.

For ytterligere å forbedre sin miljøinnsats har Riksrevisjonen besluttet å innføre et enkelt miljøledelsessystem. I den forbindelse er det nedsatt en arbeidsgruppe som har kartlagt alle aktiviteter, tjenester og produkter som påvirker miljøet, med vekt på energi, transport, avfall og anskaffelser. Arbeidsgruppen har foreslått mål for det videre miljøarbeidet og en rekke tiltak for å redusere

miljøbelastningen. Det er også utarbeidet forslag til indikatorer for å måle utviklingen.

6.3 Sikkerhet

Riksrevisjonen har som overordnet mål at all informasjonsbehandling skal utføres i tråd med lovpålagte krav og på en slik måte at tilliten til Riksrevisjonen ikke blir svekket. Riksrevisjonen har en egen sikkerhetsleder, som bistås av et rådgivende organ, Sikkerhetsforumet. Det har ikke vært rapportert om alvorlige brudd på sikkerhetsregelverket i 2011. En sikkerhetskontroll av kontorene i Oslo viste god oppfølging av sikkerhetsregelverket fra de ansattes side.

Ikt-sikkerheten i Riksrevisjonen er generelt god. Det blir lagt stor vekt på sikkerhet, og det arbeides kontinuerlig med forbedringer der det er nødvendig. I arbeidet med revisjon av Forsvaret benyttes det et separat, lukket nettverk for behandling av gradert informasjon. Riksrevisjonen ble i 2011 medlem av NorCERTs nettverk. Dette gir Riksrevisjonen blant annet tilgang til rapporter og varsling om sårbarheter eller angrep på store datasystemer som er i vanlig bruk. Det ble i 2011 gjennomført en intern ikt-revisjon med utgangspunkt i Norsk Standard NS-ISO/IEC 27005:2005. Rapporten ble lagt fram for Sikkerhetsforumet i desember. Forslag til endringer og forbedringer følges opp internt.

6.4 Elektronisk saksbehandling

Elektronisk saksbehandling skal effektivisere Riksrevisjonens arbeidsprosesser og fremme sporbarhet i beslutningsprosessene, intern informasjonsdeling og samhandling. Arbeidet med å innføre elektronisk saksbehandling startet i 2010. Riksrevisjonen har valgt å benytte den utvidede

Tabell 2 Rapporterte flyreiser i 2011

	Antall reiser 2010	Antall reiser 2011	Antall kilometer 2010	Antall kilometer 2011
Innenlandsreiser	1 969	1 873	1 969 000	1 873 000
Utenlandsreiser	323	294	2 301 008	2 166 467

funksjonaliteten tilknyttet det elektroniske systemet som organisasjonen allerede bruker i sin arkivfunksjon (Public 360). Administrasjonsavdelingen og stabsseksjonen begynte å bruke systemet ved årsskiftet 2011/2012. Elektronisk saksbehandling vil bli tatt i bruk i hele Riksrevisjonen våren 2012.

Systemet for elektronisk saksbehandling skal integreres med Riksrevisjonens nye revisjonsstøtteverktøy, jf. omtalen av dette i kapittel 3.2. For å koordinere implementeringen av disse to verktøyene samt de nye internasjonale revisjonsstandardene nevnt i kapittel 3.1, ble det våren 2011 etablert et eget støtteapparat som ivaretar felles problemstillinger på tvers av prosjektene.

6.5 Nytt økonomisystem

Riksrevisjonen tok i 2011 i bruk et nytt økonomisystem. Det muliggjør mottak av elektroniske fakturaer og elektronisk bilagsflyt. Det er også lagt til rette for en standardisert budsjettprosess som en integrert del av økonomisystemet, med fleksible og brukertilpassede rapporter. Innføring av standard kontoplan og periodisert regnskap vil gjøre det enklere å foreta analyser og sammenligninger av organisasjonens regnskapsdata.

6.6 Dokumentoffentlighet

Tabell 3 gir en oversikt over praktiseringen av dokumentoffentlighet i Riksrevisjonen.

6.7 Interne arrangementer

Det holdes månedlige allmøter der riksrevisor orienterer om aktuelle saker. Det arrangeres også jevnlig temamøter – Faglig forum – for de

ansatte, med både interne og eksterne foredragsholdere. I 2011 ble det arrangert til sammen åtte slike møter. Tema for møtene har blant annet vært skattekriminalitet, konflikthåndtering, NAV og fagfelleurderinger. For å bidra til utvikling av ledelse i Riksrevisjonen, arrangeres det i tillegg lederfrokoster der det tas opp temaer innen ledelse og aktuelle utfordringer.

Tabell 3 Dokumentoffentlighet i Riksrevisjonen

	2009	2010	2011
Totalt antall innsynsbegjæringer til Riksrevisjonen	259	170	151
Antall innsynsbegjæringer som får automatisk avslag fordi de gjelder dokumenter som er omfattet av "utsatt offentlighet", jf. lov om Riksrevisjonen § 18 andre ledd	103	70	13
Antall innsynsbegjæringer der det er gitt innsyn	145	90	114
Antall innsynsbegjæringer der det er gitt helt eller delvis avslag	11	10	24
Antall klager	1	3	1
Antall klager som har fått medhold	1	0	1
Antall klager som ikke har fått medhold	0	3	0

7 Organisering, personale og arbeidsmiljø

7.1 Riksrevisorkollegiet

Riksrevisjonens øverste ledelse er et kollegium som består av fem riksrevisorer. De er valgt av Stortinget for en periode på fire år fra 1. januar 2010 til 31. desember 2013. Kollegiet har følgende sammensetning:

Leder:	Jørgen Kosmo
Varamedlem:	Eirin Faldet
Nestleder:	Arve Lønnum
Varamedlem:	Liv Zazzera
Medlem:	Annelise Høegh
Varamedlem:	Martin Engeset
Medlem:	Per J. Jordal
Varamedlem:	Heidi Grande Røys
Medlem:	Synnøve Brenden
Varamedlem:	Asmund Kristoffersen

Det ble avholdt åtte kollegiemøter i 2011.

Riksrevisorkollegiet. Bak: Per Jordal, Synnøve Brenden og Arve Lønnum. Foran: Annelise Høegh og Jørgen Kosmo. FOTO: Ilja Hendel

7.2 Organisering

Riksrevisjonen er inndelt i en administrasjonsavdeling, fire regnskapsrevisjonsavdelinger og to forvaltningsrevisjonsavdelinger. Selskapskontrollen er organisert sammen med forvaltningsrevisjonen. To revisjonsstøtteenheter arbeider med metodeutvikling og kvalitetskontroll for henholdsvis regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon/selskapskontroll. Organisasjonskart følger som vedlegg 1.

I 2011 ble det opprettet en ny enhet, stabsseksjonen, som sorterer direkte under revisjonsråden. Seksjonen består av de to tidligere enhetene juridisk sekretariat og kommunikasjonsenheten.

Riksrevisjonens hovedkontor er i Oslo. Det er regionkontorer i Bergen, Bodø, Hamar, Kristiansand, Stavanger, Tromsø og Trondheim. I tillegg arbeider 16 medarbeidere på lokal-kontorer i andre byer og tettsteder. Disse lokal-kontorene skal over tid avvikles. En oversikt over Riksrevisjonens lokalisering rundt om i landet går fram av vedlegg 2.

7.3 Personalet

Per 31. desember 2011 var det ansatt 541 personer i Riksrevisjonen. Dette utgjorde 505,5 årsverk, som er ett årsverk mindre enn i 2010. 99 personer er lokalisert utenfor Oslo.

Tabell 4 viser alderssammensetningen per 31. desember 2011. Alderssammensetningen blant de ansatte har vært relativt stabil de siste årene.

Tabell 4 Alderssammensetning per 31. desember 2011

Alder	Prosent
20–29 år	6,1
30–39 år	27,9
40–49 år	28,6
50–59 år	25,9
60 og over	11,6

Statistikken viser at kjønnsfordelingen i Riksrevisjonen fortsatt tilfredsstillende kravene i

likestillingsloven og Hovedavtalen i staten. I 2011 hadde Riksrevisjonen en kvinneandel på 57,9 prosent, som er nøyaktig det samme som fjoråret. Andelen kvinner er noe høyere i de yngre aldersgruppene.

I 2011 var kravet om 40 prosent representasjon av begge kjønn innfridd på toppledernivå og i saksbehandlergruppen. I mellomledergruppen er 36,4 prosent kvinner, og det er fortsatt bare kvinner i gruppen førstesekretær/konsulent. Det er 90 prosent kvinner blant renholdspersonalet, og det er bare menn blant driftsteknikerne. Riksrevisjonen er oppmerksom på kjønnsfordelingen i disse gruppene ved rekruttering.

Det er liten lønnsforskjell mellom kvinner og menn. På mellomledernivå tjener kvinner 2,9 prosent mer enn menn. I saksbehandlergruppen totalt sett er lønnsnivået likt.

Kun et fåtall medarbeidere har varig redusert stillingsandel. Det er en relativt større andel kvinner (9,4 prosent) enn menn (4,4 prosent) som har redusert stilling. I aldersgruppen under 50 år er det kun kvinner som jobber fast deltid. Det utlyses bare heltidsstillinger, men det legges til rette for deltidsarbeid når en medarbeider har behov for det.

Mangfoldsarbeidet

Riksrevisjonens samspill- og omdømmeverdier danner grunnlag og angir sentrale mål for personalpolitikken. Personalpolitikken forankrer medarbeidernes likeverd uavhengig av kjønn, alder, nedsatt funksjonsevne, trosbekjennelse, kulturelle forskjeller og seksuell legning. Gjennom sin tilpasningsavtale forplikter Riksrevisjonen seg til å legge til rette for mangfold blant de ansatte, særlig med hensyn til kjønn, etnisitet, nedsatt funksjonsevne og alder. Riksrevisjonen har et eget likestillings- og mangfoldsråd, som skal bidra til at arbeidet med likestilling og mangfold blir praktisert som forutsatt i regelverk og avtaler.

Riksrevisjonen har mange medarbeidere med ulik etnisk bakgrunn og mangfoldet har økt i løpet av 2011. Det er iverksatt tiltak som skal sikre at kravene i diskriminerings- og tilgjengelighetsloven etterlevs ved rekrutterings- og ansettelsesprosesser, jf. relevant regelverk, blant annet i statens personallhåndbok. Riksrevisjonens elektroniske søknadsverktøy gir søkere muligheten til å be om særskilt vurdering av sin søknad på grunn av innvandrerbakgrunn eller nedsatt funksjonsevne. Nødvendig utstyr blir stilt til rådighet

for medarbeidere med spesielle behov for fysisk tilrettelegging av arbeidsplassen. Verneombudene gjennomfører vernerunde minst én gang i året.

I tråd med lovendringene og utvidelsene av oppgavene på likestillings-, mangfolds og diskrimineringsområdet vedtok Riksrevisjonen i 2011 en justert handlingsplan for mangfold og likestilling. Riksrevisjonen kartlegger nå utfordringene på dette området nærmere for å kunne prioritere tiltak. Flere av likestillings- og mangfoldrådets medlemmer har i 2011 deltatt på seminarer om regelverket, kartlegging av utfordringer og utforming av tiltak i regi av Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet.

Seniorordninger

Riksrevisjonen innførte nye seniorordninger 2009. Tiltakene har som mål å stimulere seniorer til å utsette pensjonering. Gjennomsnittsalderen for alderspensjonering var i 2008 63,5 år, mens den per 31. desember 2011 var økt til 67,3 år.

7.4 Kompetanse og kompetanseutvikling

Godt kvalifiserte medarbeidere som har variert utdanningsbakgrunn, er det viktigste fundamentet for Riksrevisjonens virksomhet. Det satses derfor bevisst på å rekruttere medarbeidere med god kompetanse, og å legge til rette for opplæring og utvikling som bidrar til å sikre at oppgavene kan løses på en god måte. Den faglige bakgrunnen og kompetansen til Riksrevisjonens medarbeidere er variert og inkluderer revisjon, økonomi, jus og ulike samfunnsvitenskaper.

Intern kompetansebygging er viktig, blant annet fordi det i dag ikke er noe tilbud om formell utdanning i offentlig revisjon. Alle nye revisjonsmedarbeidere i Riksrevisjonen begynner ved tiltrødelsen på et toårig opplæringsprogram innen den revisjonsformen de jobber med. Medarbeidere som ikke omfattes av de toårige opplæringsprogrammene for nyansatte, skal hvert år gjennomføre minst 35 timer arbeidsrelaterte kompetanseutviklingstiltak. Denne ordningen har som formål både å stimulere til og å tilby stadig kompetanse- og egenutvikling. I 2011 ble det arrangert over 100 interne kurs, fordelt på mer enn 30 ulike temaer. Kursene har vært rettet mot Riksrevisjonens ulike grupper av ansatte; ansatte som jobber med revisjon, ansatte som jobber med administrasjon og ledere.

I februar 2011 ble det vedtatt en ny kompetansestrategi som skal bidra til at Riksrevisjonen i framtiden har nødvendig kompetanse og at organisasjonen er i forkant av endrede kompetansebehov. Strategien er innrettet mot fem områder, med tilhørende strategier og operasjonelle mål:

- Riksrevisjonen som lærende organisasjon
- revisjon
- leder- og medarbeiderskap
- støttefunksjoner
- kompetansestyring

Riksrevisjonen har i 2011 fortsatt samarbeidet med Norges kommunerevisorforbund om etablering av et videreutdanningsprogram i offentlig revisjon. Formålet med en slik utdanning er å styrke kvaliteten på offentlig revisjon gjennom å skape et felles faglig grunnlag.

Det gis hvert år stipend til etter- og videreutdanning, basert på søknad fra den enkelte ansatte. Utdanningen foregår hovedsakelig ved universiteter og høyskoler. Ved tildelingen høsten 2011, for studieåret 2012–2013, fikk 18 medarbeidere stipend. Av disse var seks seniorer (over 50 år) og 10 kvinner.

Som ledd i å oppnå økt kompetanse og bedre kjennskap til de ulike revisjonstypene, er det en også et mål å øke den interne mobiliteten. I 2011 hospiterte flere medarbeidere i kortere eller lengre perioder i andre seksjoner og avdelinger enn den de til vanlig arbeider i. Riksrevisjonens ansatte har også tilbud om hospitering internasjonalt, jf. pkt. 4.3.

7.5 Arbeidsmiljø

Riksrevisjonen legger stor vekt på et godt arbeidsmiljø. I 2009 ble det tatt i bruk et nytt opplegg for medarbeiderundersøkelser og arbeidsmiljøtiltak, kalt humankapitalindeks (HKI). Målingene gjøres vår og høst. Undersøkelsen følges opp med tiltaksmøter i hver enkelt enhet, der hovedhensikten er å avklare konkrete felles tiltak for bedre arbeidsforhold. Målingene har vist stadig bedre resultat-tall for Riksrevisjonen som helhet siden målingene begynte i 2009, og målingene for 2011 bekrefter ytterligere bedring.

Verneombudene har en sentral posisjon i virksomheten. De innkalles til møter der arbeidsmiljø er tema, og har fått en mer aktiv rolle på seksjonsmøter og avdelingsmøter. Hovedverneombudet

deltar på møter mellom administrasjonsavdelingen og tjenestemannsorganisasjonene.

I tråd med arbeidsmiljølovens krav er det etablert retningslinjer for varsling om kritikkverdige forhold i egen virksomhet. Det er opprettet en egen varslingsgruppe som er underlagt arbeidsmiljøutvalget. Gruppen kan motta varsler om kritikkverdige forhold internt. Det ble ikke mottatt slike varsler i 2011.

Arbeidsmiljøutvalget (AMU) følger aktivt og engasjert opp alle forhold, som endringer og utviklingsprosjekter i virksomheten. I 2011 fikk AMU nye medlemmer. Det er gjennomført felles opplæring for medlemmer av AMU og verneombudene.

7.6 Sykefravær

Sykefraværet utgjorde i 2011 4,4 prosent av totalt antall dagsverk. Det er 0,3 prosentpoeng lavere enn i 2010. Riksrevisjonen inngikk våren 2011 en ny avtale om inkluderende arbeidsliv. I 2011 kom det nye regler for oppfølging av sykmeldte, med krav til enda tettere oppfølging. Det er i den sammenheng gjennomført møter for informasjon og opplæring med alle ledergruppene. Bedriftshelsetjenesten er en viktig samarbeidspartner i arbeidet med både forebygging og tilrettelegging av forhold innen arbeid og helse.

7.7 Rekruttering, fratredelse og markedsføring

I 2011 ble det ansatt 31 nye medarbeidere. Av disse var 15 kvinner og 16 menn. Fratredelse utgjorde dette året 5,9 prosent, mot 4,4 prosent i 2010 og 2,8 prosent i 2009. For å markedsføre virksomheten og sikre kvalifiserte søkere til ledige stillinger, deltar Riksrevisjonen på karrieredager og holder presentasjoner om Riksrevisjonen som arbeidsplass på universiteter og høyskoler.

8 Budsjett og regnskap for 2011

Riksrevisjonens regnskap er revidert av Ernst & Young AS ved statsautorisert revisor Suzanne M. Amundsen, oppnevnt av Stortingets presidentskap. Regnskapet for 2011, med noter og revisjonsberetning, er sendt Stortingets presidentskap.

Riksrevisjonens budsjett og regnskap for 2011 (tall i 1000 kr):

Riksrevisjonens budsjett og regnskap for 2011 (tall i 1000 kroner)					
Kap	Post		Regnskap 2010	Budsjett 2011	Regnskap 2011
0051		Riksrevisjonen			
	01	Lønn og godtgjørelser	308 204	323 650	323 596
	01	Varer og tjenester	130 233	148 000	131 314
		Sum utgifter	438 437	471 650	454 910
3051		Riksrevisjonen			
	01	Refusjon innland	1 548	1 500	1 774
	02	Refusjon utland	341	1 500	854
	03	Refusjon arbeidsmarkedstiltak	176		75
	16	Refusjon fødselspenger	4 462		4 719
	18	Refusjon sykepenger	5 996		4 732
		Sum inntekter	12 523	3 000	12 154

Riksrevisjonens melding om virksomheten i 2011 sendes Stortinget.

Vedtatt i Riksrevisjonens møte 17. april 2012

Jørgen Kosmo

Arve Lønnum

Annelise Høegh

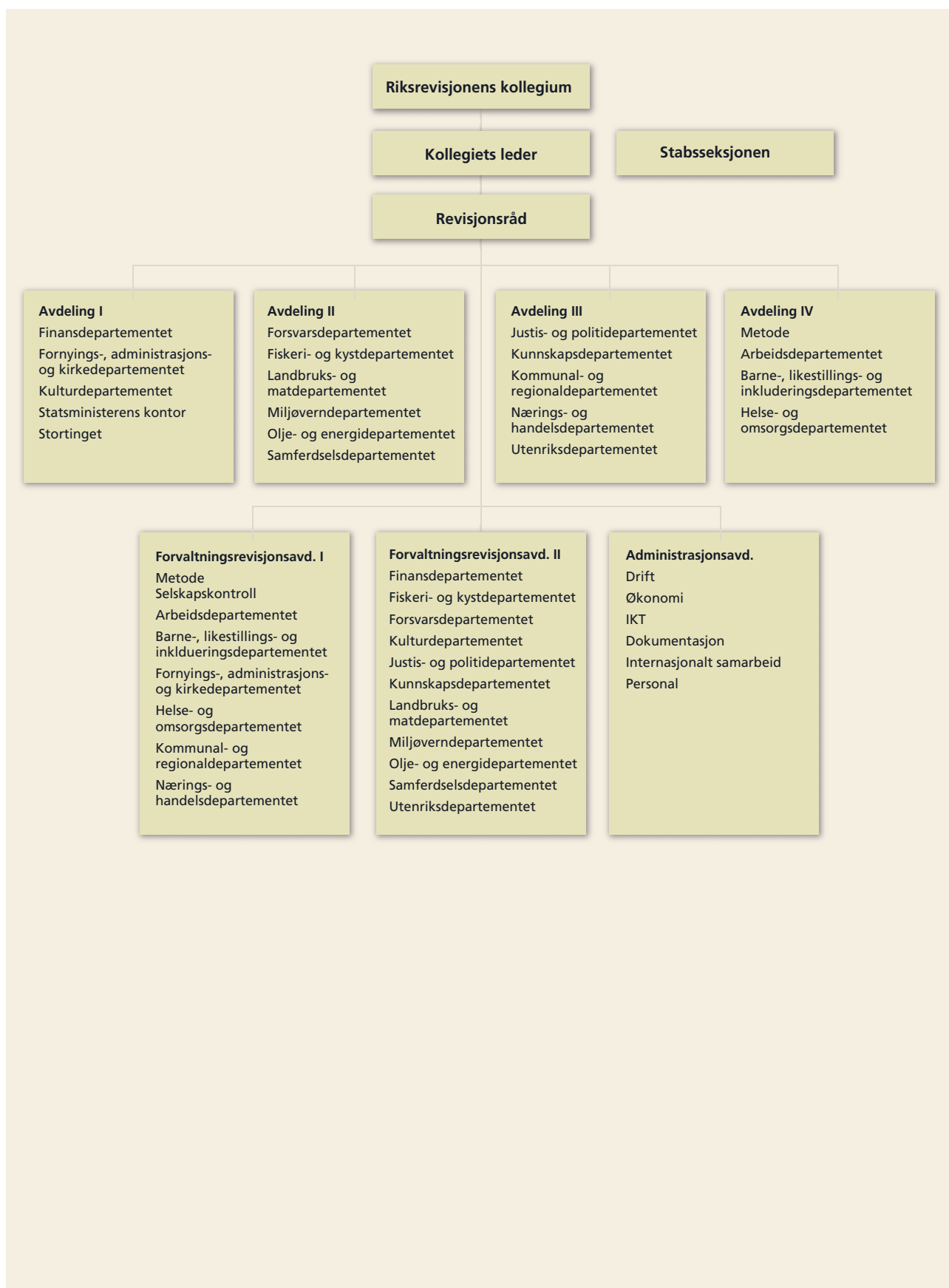
Per Jordal

Synnøve Brenden

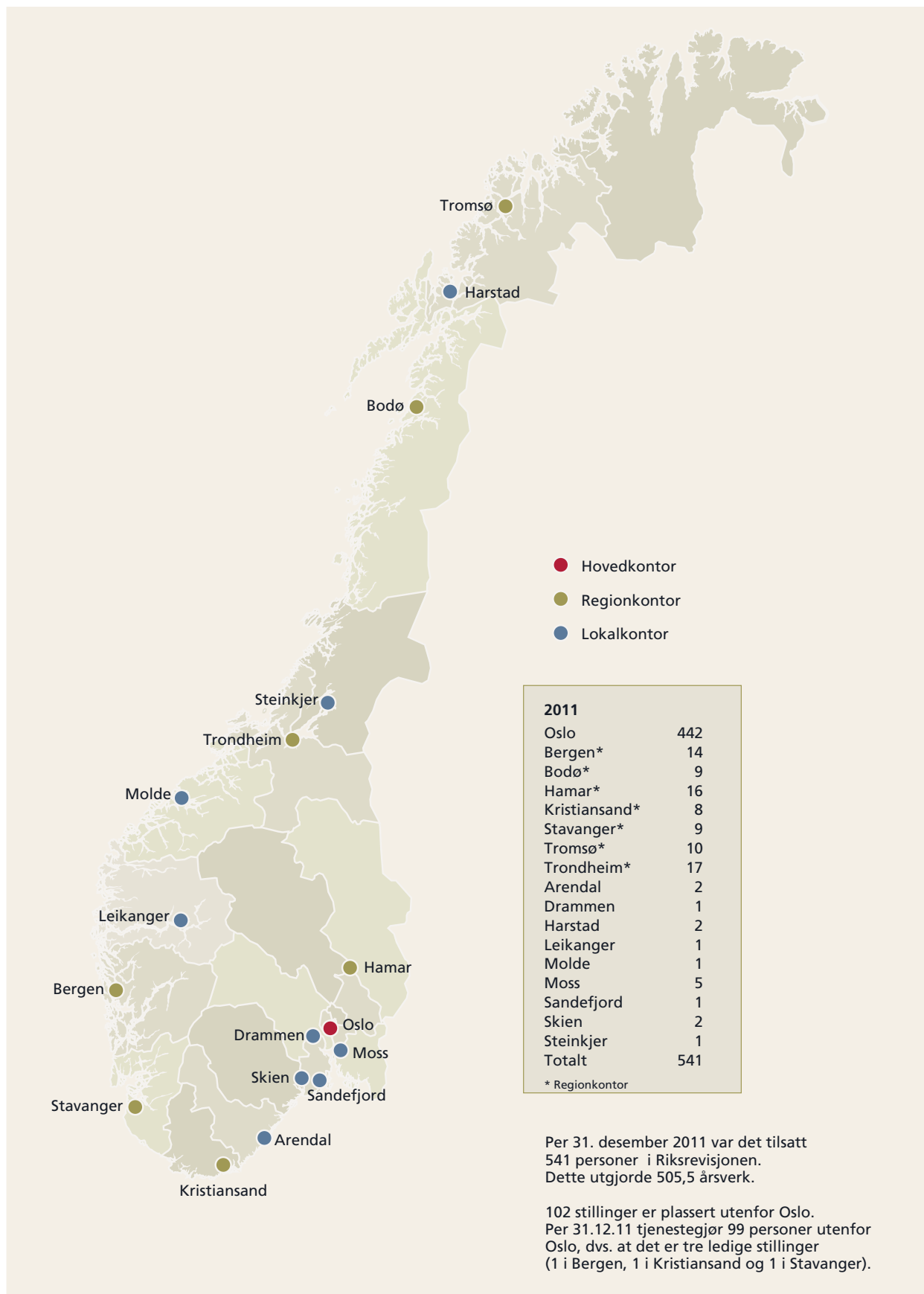

Björg Selås

Vedlegg 1: Riksrevisjonens organisasjonskart per 31. desember 2011

Vedlegg 2: Lokalisering av Riksrevisjonens medarbeidere per 31. desember 2011

Vedlegg 3: Riksrevisjonens rapportering til Stortinget i 2011

Oversendt Stortinget	Dokumentnummer	Tittel
13.01.2011	Dokument 3:4 (2010–2011)	Riksrevisjonens undersøkelse av resultatorienteringen i norsk bistand
	Dokument 3:5 (2010–2011)	Riksrevisjonens undersøkelse av arbeids- og velferdsetatens oppfølging av sykmeldte
15.02.2011	Dokument 3:6 (2010–2011)	Riksrevisjonens undersøking av årsaker til at statlege verksemder ikkje etterlever regelverket for offentlege anskaffingar
10.03.2011	Dokument 3:7 (2010–2011)	Riksrevisjonens undersøkelse av spesialundervisningen i grunnskolen
03.05.2011	Dokument 3:8 (2010–2011)	Riksrevisjonens oppfølging av parallellrevisjonen med Den russiske føderasjons riksrevisjon om forvaltningen av fiskeressursene i Barentshavet og Norskehavet
14.04.2011	Dokument 2 (2010–2011)	Riksrevisjonens melding om verksemda i 2010
07.06.2011	Dokument 3:9 (2010–2011)	Riksrevisjonens undersøkelse av intern kontroll i forsvarssektoren
15.09.2011	Dokument 3:10 (2010–2011)	Riksrevisjonens undersøking av vedlikehald og sikring av kyrkjebygg
	Dokument 3:11 (2010–2011)	Riksrevisjonens undersøkelse av eiendomsforvaltningen i helseforetakene
20.10.2011	Dokument 3:3 (2011–2012)	Riksrevisjonens undersøkelse av ordningen med rett til fritt sykehusvalg
	Dokument 3:1 (2011–2012)	Riksrevisjonens oppfølging av forvaltningsrevisjoner som er behandlet av Stortinget
22.11.2011	Dokument 1 (2011–2012)	Riksrevisjonens rapport om den årlige revisjon og kontroll for budsjettåret 2010
06.12.2011	Dokument 3:4 (2011–2012)	Riksrevisjonens undersøkelse av reorganiseringen av skatteetaten
	Dokument 3:5 (2011–2012)	Riksrevisjonens oppfølging av parallellrevisjonen med den russiske riksrevisjonen om strålingssikkerhet og beskyttelse av miljøet mot forurensning fra radioaktive kilder i Nordvest-Rusland
17.01.2012 ¹	Dokument 3:2 (2011–2012)	Riksrevisjonens kontroll med forvaltningen av statlige selskaper for 2010

1) På grunn av hendelsene 22. juli 2011 ble rapporteringen av kontrollen for 2010 noe forskjøvet, og derfor først overlevert Stortinget i 2012.

Vedlegg 4: Påbegynte forvaltningsrevisjoner som videreføres i 2012

Arbeidsdepartementet	Effektiviteten i tjenesteproduksjonen i NAV ¹ Samarbeidet mellom stat og kommune ved NAV-kontorene
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	Den kommunale barnevernstjenestens oppfølging av ulike hjelpetiltak
Finansdepartementet	Skatte- og avgiftsmyndighetenes kontrollarbeid på MVA-området
Fiskeri- og kystdepartementet	Havbruk ²
Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet	Statlig eiendomsforvaltning i universitets- og høyskolesektoren Kvaliteten på utredninger som grunnlag for statlige tiltak Statlig tilsynsvirksomhet
Helse- og omsorgsdepartementet	Måloppnåelse og effektivitet i rehabiliteringstjenesten ³ Effektivitet og måloppnåelse i Helsedirektoratet Elektronisk meldingsutveksling i helse- og omsorgssektoren
Justis- og beredskapsdepartementet	Ikt-forvaltning i straffesakskjeden Riksrevisjonens undersøkelse av politiets arbeid med vinningskriminalitet ⁴
Kommunal- og regionaldepartementet	Kommunenes styring og kontroll for å nå nasjonale mål
Kulturdepartementet	Tilskudd til kunstformål
Kunnskapsdepartementet	Kunnskapsdepartementets styring og koordinering av forskningspolitikken Fagopplæringen i bedrift
Landbruks- og matdepartementet	Måloppnåelse og styring innen skogbruket Reinbeiteressursene i Finnmark Riksrevisjonens undersøkelse av Mattilsynet ⁵
Miljøverndepartementet	Tilskuddsmidler rettet inn mot naturmangfold og friluftsliv Håndtering av farlig avfall ⁶
Nærings- og handelsdepartementet	(ingen)
Olje- og energidepartementet	Statens engasjement for å få på plass CO ₂ -håndtering
Samferdselsdepartementet	Utbygging og fornyelse av jernbaneinfrastruktur Bompengeselskapenes drift og effektivitet
Utenriksdepartementet	EØS-finansieringsordningene Norsk bistand til helseformål

1) Dokument 3:10 (2011–2012) Riksrevisjonens undersøkelse om effektiv ressursutnyttelse i NAV. Sendt Stortinget 6. mars 2012.

2) Dokument 3:9 (2011–2012) Riksrevisjonens undersøkelse av havbruksforvaltningen. Sendt Stortinget 6. mars 2012

3) Dokument 3:11 (2011–2012) Riksrevisjonens undersøkelse om rehabilitering innen helsetjenesten. Sendt Stortinget 6. mars 2012

4) Dokument 3:6 (2011–2012) Riksrevisjonens undersøkelse av politiets arbeid med vinningskriminalitet. Sendt Stortinget 31. januar 2012.

5) Dokument 3:8 (2011–2012) Riksrevisjonens undersøkelse av Mattilsynet. Sendt Stortinget 31. januar 2012.

6) Dokument 3:7 (2011–2012) Riksrevisjonens undersøkelse om håndtering av farlig avfall. Sendt Stortinget 31. januar 2012.

Vedlegg 5: Orientering om INTOSAI Development Initiative

INTOSAI Development Initiative (IDI) er et utviklingsprogram for riksrevisjoner i utviklings- og reformland. IDIs hovedmål er å bidra til bedret revisjonskapasitet gjennom behovsbaserte, målrettede, framsynte og bærekraftige utviklingsprogrammer. Virksomheten omfatter styrking av lederes og revisorers profesjonelle kompetanse, organisasjonsutvikling og informasjons- og kunnskapsdeling. IDI er en del av INTOSAI (International Organization of Supreme Audit Institutions).

IDI ble opprettet av INTOSAI i 1986. Etter 15 år i Canada, fra 1986–2000, overtok Riksrevisjonen, som har vært ansvarlig for IDI siden 2001 i tråd med Stortingets vedtak etter forslag fra Riksrevisjonen, jf. Dokument 3:14 (1997–98) og Innst. S. nr. 8 (1998–99). IDI i Norge er organisert som en stiftelse med styre, sekretariat og en rådgivende komité.

Styret for IDI hadde i 2011 sju medlemmer, hvorav fire fra Riksrevisjonen. Riksrevisjonens leder er leder av styret for IDI. De andre styremedlemmene er riksrevisorer i Canada, Nederland og Storbritannia, Sverige og Zimbabwe. INTOSAIs generalsekretær og formannen i INTOSAIs hovedkomité for kapasitetsutvikling er observatører. Riksrevisjonens leder er styremedlem i INTOSAI i kraft av å være leder av IDIs styre. Etter en vedtektsendring i 2011 ble styret utvidet med to nye medlemmer fra 2012. De to nye styremedlemmene er riksrevisor i Sverige og Zimbabwe.

IDI-sekretariatet holder til i Riksrevisjonens lokaler i Oslo. Hovedoppgaver for sekretariatet er planlegging og gjennomføring av utviklingsprogrammer, å bidra til informasjons- og kunnskapsdeling blant riksrevisjoner, samarbeide med andre relevante organisasjoner, forberede styremøter og følge opp styrets beslutninger. Sekretariatet benytter fire offisielle arbeidsspråk – arabisk, engelsk, fransk og spansk.

Samarbeidsavtalen som ble inngått mellom INTOSAI og 15 giverorganisasjoner i 2009, samler riksrevisjoner og givere i et felles framstøt for en mer strategisk tilnærming og økt støtte til kapasitetsutvikling for riksrevisjoner i utviklingsland.

Samarbeidsavtalen åpner for varierte måter å formidle støtte til riksrevisjoner på, ut fra givernes varierende mandater, prioriteter og krav. Fra starten ble IDI valgt som sekretariat for samarbeidet. INTOSAI-giversekretariatet rapporterer til styringsgruppen for samarbeidet og inngår som en integrert del av IDI-sekretariatet.

IDI har foretatt omfattende analyser av utviklingsbehov i riksrevisjoner og INTOSAI-regioner. Dette har gitt et godt grunnlag for planlegging og gjennomføring av nye kapasitetsutviklingsprogrammer. IDI legger til grunn at utviklingsprogrammene skal være effektive og bærekraftige. Valgte strategier skal reflektere lokale og regionale behov og prioriteringer. Partnerskapsavtaler inngås for å sikre bedre resultater. IDI fremmer likestilling og sørger for at kvinner er representert, i den grad det er praktisk mulig i utviklingsprogrammene.

Etter at IDI for ca. fem år siden la om fra opplæringsvirksomhet til bredere kapasitetsutvikling, har erfaringen vært at programmene blir mer omfattende og langvarige. Tidligere arbeidet IDI med grupper av riksrevisjoner innenfor hver enkelt av INTOSAIs sju regioner. Utviklingen har gått i retning av å dekke sammenfallende behov på tvers av regioner gjennom flerregionale programmer.

Et slikt program gjelder revisjon av forvaltningen av offentlig gjeld. I dette programmet, som startet i 2009 og avsluttes i 2012, deltar 29 riksrevisjoner fra land i seks INTOSAI-regioner. Programmet gjennomføres samtidig på engelsk og fransk. Det tar sikte på introduksjon av revisjon av offentlig gjeld som spesiell disiplin, kvalifikasjon av ledere og medarbeidere, utvikling og dokumentasjon av revisjonsmetodikk, institusjonalisering av ny kunnskap, samt utførelse av pilotrevisjoner med reelle revisjonsrapporter som produkt. Systematisk samling av erfaringer vunnet i løpet av programmet vil danne grunnlag for ny skriftlig veiledning. IDI samarbeider med eksperter i FNs konferanse for handel og utvikling (UNCTAD) og INTOSAIs arbeidsgruppe for revisjon av offentlig gjeld.

Et annet flerregionalt utviklingsprogram har forvaltningsrevisjon av skogforvaltning som tema.

Dette programmet ble startet i 2010 og varer til 2012. 15 riksrevisjoner fra land i fire INTOSAI-regioner deltar. IDI samarbeider med eksperter fra INTOSAI arbeidsgruppe for miljørevisjon og riksrevisjonen i Indonesia i dette programmet. Med INTOSAI sine retningslinjer på området er det første gang det foreligger faglig veiledning for revisjon av skogforvaltning. Programmet setter retningslinjene ut i praksis, utdanner deltakere i bruken av retningslinjene, og bidrar til metodeutvikling og praktisk bruk i de riksrevisjonene som deltar. Pilotrevisjoner gjennomføres som del av programmet i alle deltakende land, med veiledning fra IDI og profesjonelle partnere helt fram til revisjonsrapporter foreligger. Også i dette programmet er samling, systematisering og dokumentasjon av erfaringer et viktig element.

Riksrevisjoner i mange land har behov for utvikling av ledelsesfunksjonene. IDI har siden 2009 gjennomført et program for ledelsesutvikling for 20 engelskspråklige land i Afrika. Programmet omfatter tre ledernivåer: riksrevisorer og toppledere, senior operative ledere og mellomledere. Gjennom seminarer, forelesninger, gruppearbeid og individuelle handlingsplaner er erfaringer delt og søkelyset rettet mot forbedringspunkter. Fellesdelen av programmet på regionalt nivå ble avsluttet i 2001. Fra 2012 skal programmet føres videre på nasjonalt plan i de enkelte landene. IDI har tatt ansvaret for de første landprogrammene, mens intensjonen er at regionen selv etter hvert skal bli i stand til å ta over.

Av andre programmer som IDI har gjennomført i 2011, kan nevnes: Strategisk planlegging for riksrevisjoner i Asia, Latin-Amerika og fransktalende land i Afrika. Riksrevisjonene får veiledning i strategisk planlegging, sentrale medarbeidere utdannes, og programmene har som mål å få strategiske planer for riksrevisjonenes utvikling på plass. IDIs håndbok i strategisk planlegging i riksrevisjoner er under revisjon, basert på flere års erfaring med kapasitetsutvikling på dette området.

Kvalitetssikring av revisjonsarbeidet er tema for to programmer i 2011. Det ene gjelder riksrevisjoner i Asia, der bedre kvalitetssikring av forvaltningsrevisjon er et viktig behov. For riksrevisjoner i arabiske land pågår et program i generell kvalitetssikring av revisjonen.

En ny gruppe sertifiserte opplæringsspesialister i riksrevisjoner i Latin-Amerika ble utdannet i

2011. Opplæringen har hatt fokus på prinsipper for moderne voksenutdanning med kombinasjon av teori og praktisk arbeid, e-læring og bruk av ikt-teknologi. Spesialistene brukes internt i riksrevisjonenes egen opplærings- og utviklingsvirksomhet, og de benyttes av IDI i regionale samarbeidsprogrammer. Opplæringsspesialistene inngår i et aktivt regionalt nettverk som fremmer samarbeid om faglig utvikling og utveksling av erfaringer blant riksrevisjoner.

Et program om risikobasert tilnærming i regnskapsrevisjonen ble vellykket gjennomført for riksrevisjoner i Karibia. Dette programmet er under videreutvikling og vil bli tilbudt som e-læringsprogram til riksrevisjoner i flere regioner i 2012.

For riksrevisjoner i stillehavsområdet har samarbeidsprosjekter om forvaltningsrevisjon innenfor felles prioriterte områder vært IDIs viktigste bidrag i 2011. Aktuelle tema har vært bærekraftig fiskeriforvaltning og tilgang til sikre drikkevannskilder.

Det har i 2011 vært stor aktivitet i INTOSAI-giversekretariatet etter oppstarten i 2010. I slutten av 2010 forelå rapporten fra den globale analysen av utviklingsbehov, som var en hovedoppgave i 2010. I 2011 har behov som ble avdekket blitt fulgt opp gjennom atskillige aktiviteter.

En forutsetning ved oppstarten av INTOSAI-giversamarbeidet var at det skal etableres en felles finansieringsordning for utviklingsprosjekter rettet mot riksrevisjoner. I 2011 utarbeidet sekretariatet forslag til hvordan dette kan gjøres. Styringsgruppen, som er samarbeidets øverste organ, vedtok i februar 2012 på bakgrunn av forslaget å opprette et flergiverfond under forvaltning av Verdensbanken.

Sekretariatet har i 2011 aktivt lagt til rette for gjennomføring av en rekke høyt prioriterte utviklingsprosjekter for riksrevisjoner i alle verdensdeler. Prosjektplanene er lagt fram for giverne i samarbeidet, med sikte på å oppnå finansiering av prosjektene. Mye arbeid er lagt ned i å bistå riksrevisjoner uten erfaring med å utarbeide tilstrekkelige søknader. For mange av prosjektene har det lyktes å finne en finansieringspartner, mens dette fortsatt gjenstår for andre prosjekter. Riksrevisjoner i utviklingsland ønsker gjennomgående profesjonelt samarbeid med andre riksrevisjoner framfor å engasjere utenforstående konsulenter. Det har vist seg at relativt få riksrevisjoner har

innrettet seg på å bidra til andre riksrevisjoners utvikling. For INTOSAI-giversekretariatet er det også en oppgave å mobilisere flere riksrevisjoner til å delta aktivt som profesjonelle samarbeidspartnere i utviklingsprosjekter.

En egen database for utviklingsprosjekter som gjelder riksrevisjoner, er utviklet og satt i drift. Her finnes informasjon om planlagte, pågående og nylig avsluttede kapasitetsutviklingsprosjekter. Databasen vil være viktig for koordinering blant givere og til læring og erfaringsoverføring som vil komme nye prosjekter til gode.

Arbeid er satt i gang for å utvikle et resultatmålingssystem for riksrevisjoner. Det trengs et felles, omforent målesystem som i størst mulig grad bygger på enkle, sammenlignbare kriterier for status og utvikling.

INTOSAI-giversekretariatet er i økende grad blitt en sentral for kunnskap og informasjon om riksrevisjoner og utviklingssamarbeid. Det har manglet et kompetansesenter som både riksrevisjoner, givere, internasjonale organisasjoner og andre interesserte kan henvende seg til, og INTOSAI-giversekretariatet er vel posisjonert for denne oppgaven.

Fra 2011 har IDI lagt om resultatrapporteringen vesentlig. Det er utviklet resultatrammeverk for kapasitetsutviklingsprogrammer og INTOSAI-giversamarbeidet som vil bli styrende for planlegging, gjennomføring og resultatmåling av programmene som IDI er ansvarlig for. IDIs virksomhetsrapport for 2011 er vesentlig endret som følge av denne omleggingen.

IDI ble evaluert av Danida i 2011 og gjennomførte selv flere internevalueringer. Det kan påvises gode, konkrete resultater av IDIs utviklingsprogrammer, og virksomheten er lagt opp på en rasjonell og kostnadseffektiv måte. Men det er fortsatt rom for forbedringer, særlig når det gjelder systematisk resultatrapportering i forhold til definerte mål, og det trengs en mer dyptpløyende evaluering på flere områder. IDI vil ta initiativ til en mer omfattende ekstern evaluering av virksomheten i 2012.

Driften av IDI-sekretariatet er finansiert ved tilskudd fra Norad. Dette er et langsiktig engasjement basert på Stortingets tilslutning til etableringen av IDI i Norge. En vesentlig del av IDI-sekretariatets kostnader, hovedsakelig lønns- og reisekostnader, kan relateres direkte til

konkrete programaktiviteter, mens noe dekker intern administrasjon.

I 2011 er tilskudd til finansiering av IDIs kapasitetsutviklingsprogrammer mottatt fra bistandsmyndigheter i Canada, Danmark, Finland, Norge, Sverige og dessuten INTOSAI og EUROSAI (European Organization of Supreme Audit Institutions). Økonomisk støtte fra givere er en forutsetning for IDIs virksomhet. IDI har hatt en stabil gruppe givere som har skaffet til veie mesteparten av de midlene som trengs. En rekke riksrevisjoner har i 2011 gitt verdifull støtte til IDIs aktiviteter i form av tjenester.

Tilskudd til finansiering av INTOSAI-donorsekretariatet er stilt til rådighet av bistandsmyndighetene i Irland, Norge (Norad) og Østerrike. En felleskontrakt mellom IDI og Austrian Development Agency, Irish Aid og Norad sikrer finansiering av INTOSAI-donorsekretariatet foreløpig til utgangen av 2012.

Nøkkeltall for IDIs kostnader i 2011 er 20,6 mill. kroner direkte til programvirksomheten, 17,5 mill. kroner til IDI-sekretariatet og 4,7 mill. kroner til INTOSAI-giversekretariatet. I årsregnskapet for 2011 er forutsetningen om fortsatt drift lagt til grunn.

I 2011 disponerte IDI totalt 27,2 årsverk i 2011, fordelt med 17,8 årsverk ved sekretariatet, 3,5 årsverk ved INTOSAI-giversekretariatet og 5,9 årsverk på programmedarbeidere stasjonert i INTOSAI-regioner.

Arbeidsmiljøet i IDI anses å være tilfredsstillende. Sykefraværet i 2011 var på totalt 95 arbeidsdager, som utgjorde 2,1 prosent av tilgjengelige dagsverk.

IDI er i 2012 i siste år av inneværende strategiske planperiode 2007–2012. En ny strategisk plan for 2013–2016 er under utarbeidelse. IDIs virksomhet vil bli eksternt evaluert ved utløpet av den nåværende strategiske planperioden.

Virksomheten fortsetter i 2012 med en rekke kapasitetsutviklingsprogrammer for riksrevisjoner i ulike verdensdeler og løsning av viktige arbeidsoppgaver som vil ta INTOSAI-giversamarbeidet videre.

657 493 460 65 237 5 740 612 3 808 164 11 218 9 461

241 344

Trykk: 07 Gruppen 2012

Riksrevisjonen
Pilestredet 42
Postboks 8130 Dep
0032 Oslo

sentralbord 22 24 10 00
telefaks 22 24 10 01
postmottak@riksrevisjonen.no

www.riksrevisjonen.no

42 104 10 587 040 9 425 14 617 8663 38 121 24 060 -3 496 7 160 389